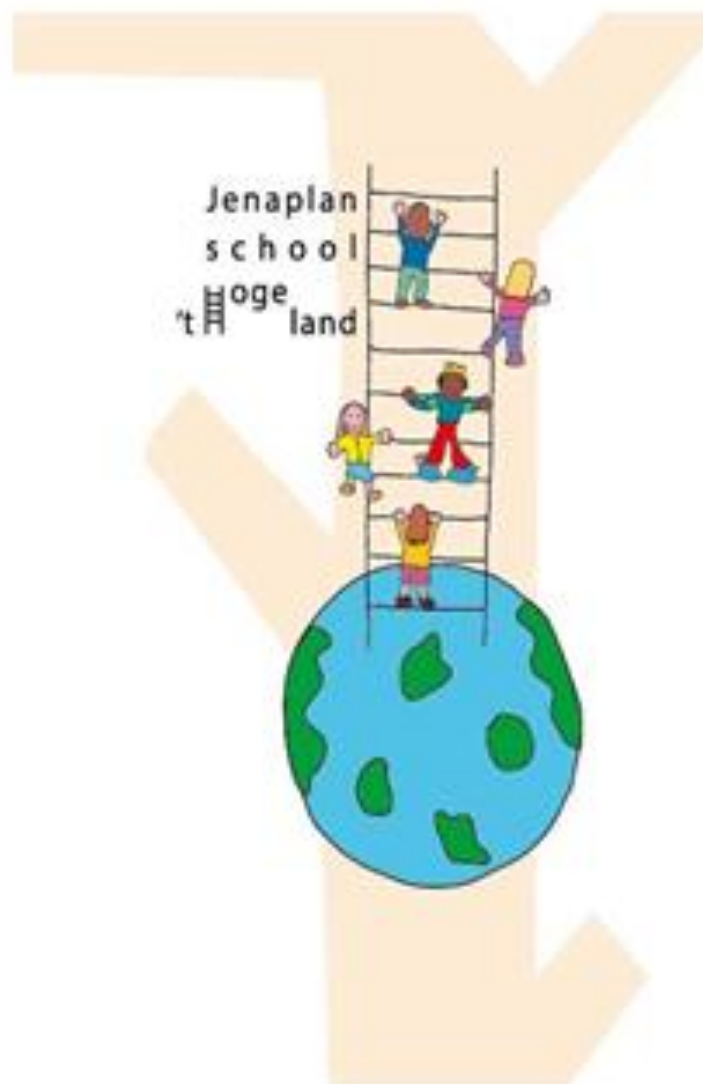

<i>Adres</i>	<i>: Schotweg 2 8162 GM Epe</i>
<i>Telefoon</i>	<i>: 0578-620426</i>
<i>E-mail</i>	<i>: directie@jenaplanepe.nl</i>
<i>Website</i>	<i>: www.jenaplanepe.nl</i>
<i>Bestuursnummer</i>	<i>: 41634</i>
<i>Brinnr</i>	<i>: 07CM</i>

INHOUDSOPGAVE JAARVERSLAG 2018.....	1
1. Voorwoord	2
1.1. Belangrijkste bijdrage aan de samenleving	2
1.2. Hebben we onze doelstellingen gerealiseerd?	2
1.3. Regelgeving	3
1.4. Continuïteit	3
1.5. Risico's en onzekerheden.....	3
1.6. De verwachtingen voor de toekomst.....	4
2. Thema's vanuit wet- en regelgeving	6
2.1. Werkdrukregeling	6
2.2. Prestatie boxgelden	6
2.3. Huisvesting	7
2.4. Wachtgelden	7
2.5. Zaken met een politieke of maatschappelijke impact	7
2.6. Beleid bij ontslag	8
3. Visie en besturing	9
3.1. Inleiding	9
3.2. Visie	9
3.3. Besturing	10
3.4. Code goed bestuur.....	12
3.5. Verslag toezichthoudend orgaan	12
3.6. Omgeving	13
3.6.1. Horizontale verantwoording	13
3.6.2. Klachtenbeleid	13
4. Risicomanagement	14
4.1. Inleiding	14
4.2. Risicoprofiel.....	14
4.3. Interne risicobeheersings- en controlesysteem	14
5. Bedrijfsvoering.....	16
5.1. Inleiding	16
5.2. Bedrijfsvoering	16
5.2.1. ICT.....	16
5.2.2. Kwaliteitszorg	16
5.2.3. Treasury	16
5.3. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken	16
5.4. Duurzaamheid	18
6. Toekomstige ontwikkelingen	19
6.1. Inleiding	19
6.2. Terug- en vooruitkijken, financieel en niet financieel	19
6.2.1. Huisvesting	19
6.2.2. Het buitenterrein	20
6.2.3. ICT.....	21
6.2.4. Kinderen	21
6.2.5. Personeel	21
6.2.6. Onderwijskwaliteit.....	21
6.3. Financiën	23
6.3.1. Leerlingaantallen.....	23
6.3.2. Personeelsgegevens.....	23
6.3.3. Vermogenspositie	25
6.3.4. Financieel resultaat	26
6.3.4.1. Baten.....	26
6.3.4.2. Lasten	27
6.4. Continuïteit	30
6.4.1. Meerjarige kengetallen	30
6.4.2. Meerjarenbegroting.....	31
6.4.2.1. Meerjarige balans	31
6.4.2.2. Meerjarige staat van baten en lasten	32
Bijlage Passend Onderwijs	33

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Stichting Jenaplanonderwijs Epe e.o.

De Stichting Jenaplanonderwijs Epe is een stichting die met circa 16 personeelsleden basisonderwijs verzorgt voor ongeveer 155 kinderen in Epe en omstreken. De stichting heeft 1 school onder haar hoede, jenaplanschool 't Hoge Land in Epe.

1.1. Belangrijkste bijdrage aan de samenleving

Het bestaansrecht van de school is het onderwijsconcept. De school heeft geen buurtfunctie. Alle mensen die hun kinderen aanmelden voor onze school, zijn ouders die bewust kiezen voor niet-regulier onderwijs. De belangstelling voor de school komt dan ook veelal tot stand door contacten met bestaande ouders van de school of door media informatie deling.

Belangrijkste doelstelling van de afgelopen jaren

Het geven van boeiend, eigentijds, betekenisvol onderwijs gericht op samenwerken en leven.

Daarom hebben we de afgelopen jaren ook flink ingestoken op de kwaliteit van het jenaplanonderwijs.

Voor ons als jenaplanschool zijn de jenaplanessenties iets wat ons extra stuurt en richting geeft. Deze essenties zijn onderdeel van de 21ste -eeuwse vaardigheden en zorgen dat kinderen breed ontwikkeld zijn voor het leven.

1.2. Hebben we onze doelstellingen gerealiseerd?

We hebben afgelopen jaar bezoek gehad van de inspecteur en zij vindt dat wij daar goed in geslaagd zijn. Ze was erg te spreken over de uitwerking van de visie binnen de school. De afspraken zijn terug te zien in de groepen en tijdens de lessen. De kinderen zijn actief en betrokken, er is een rustige werksfeer en er zijn duidelijke instructies. Er is veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook KiVa, het anti-pestprogramma werd positief beoordeeld.

Daarnaast concludeerde ze dat de kinderen sterk betrokken zijn bij school en bij hun eigen ontwikkeling. Door het gebruik van de portfolio's en de daarin opgenomen rapportages, leren kinderen hun eigen leerdoelen te stellen en daar twee keer per jaar samen met hun ouders, stamgroepleiders op te reflecteren.

Ze was ook erg te spreken over de stamgroepvergaderingen en de kinderraad, waardoor kinderen verantwoordelijkheid krijgen en ook invloed hebben op het dagelijkse schoolleven.

Daarnaast vindt inspectie dat de opbrengsten van onze kinderen hoger moeten zijn, gezien de populatie. We hebben vastgelegd wat ons onderwijsaanbod is en wat we daarin willen verbeteren, maar we hebben daarmee geen meetbare doelen vastgelegd voor onze kinderen en stamgroepleiders. Door meer met meetbare doelen te gaan werken, zullen de opbrengsten ook omhoog moeten gaan. We zoeken daarin een balans tussen wat we als jenaplanschool belangrijk vinden en wat er verwacht mag worden van de kinderen. De verleiding is groot om meer tijd te steken in nog meer taal en rekenen, maar we zullen het steeds naast onze conceptwaarden moeten leggen: levensecht betekenisvol onderwijs, school waar je leert samenleven. Dat is ook waarom ouders voor onze school kiezen.

1.3. Regelgeving

Omdat we de meetbare doelen niet geformuleerd hebben, is de verantwoording naar RvT, ouders en inspectie onvoldoende. We kunnen ons niet verantwoorden op de gestelde doelen. Daarmee is onze kwaliteitszorg op onvoldoende gezet. We zijn er druk mee bezig om dit halverwege 2019 op voldoende te krijgen. We ontvangen hulp van de PO-raad. Zij hebben een traject lopen, speciaal voor 1-pitters. Onder deze begeleiding werken we aan een passend kwaliteitssysteem.

Dit alles moet terugkomen in het jaarverslag en het informatieboekje. Dan is de verantwoording naar ouders en RvT ook kloppend. Deze items zijn bij de kop gepakt en er wordt werk van gemaakt, zodat dit verbeterd is in het bestuursverslag 2019.

1.4. Continuïteit

De school heeft de laatste jaren een constante stroom van nieuwe kinderen, waardoor we gemiddeld tussen de 150 en 155 kinderen hebben. Daardoor hebben we mooie gelijkgestemde stamgroepen in school. Sinds 2018 heeft stichting jenaplanonderwijs Epe e.o. een nieuw bestuurlijke structuur, waarbij het uitgangspunt is: een platte organisatie met een duidelijke scheiding van toezicht en bestuur. Er is gekozen voor het TWO tier model met een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. Het College van Bestuur bestaat uit de directeur-bestuurder.

1.5. Risico's en onzekerheden

Risicobeoordelingen zijn een integraal onderdeel van de jaarlijkse planning- en control cyclus. Hieronder worden de belangrijkste risico's en onzekerheden beschreven die in de komende jaren wellicht voor kunnen gaan komen en welke maatregelen hiervoor zullen worden genomen om deze risico's en onzekerheden te reduceren.

- **Wet- en regelgeving**

Niet voorziene wijzigingen in de wet- en regelgevingen kunnen grote impact hebben op de stichting. Denk hierbij onder andere aan bezuinigingen binnen het onderwijs. Ook binnen andere stichtingen en verenigingen in het primair onderwijs zal deze onzekerheid zich voordoen. Hierdoor ondervindt de stichting als 1-pitter extra nadeel ten opzichte van andere stichtingen/ verenigingen in het primair onderwijs. Denk daarbij ook aan WWZ-regeling. De stichting heeft na zich uitgebreid te hebben laten informeren gekozen voor een eigen risico drager schap. De effecten hiervan worden continue gemonitord. Afgelopen jaar was het ziekteverzuim hoog.

- **Passend Onderwijs**

Passend onderwijs heeft een mooi basisbeginsel in zich. Ook binnen de gemeente Epe willen we deze gedachte gestalte geven, door het uitgangspunt: Alle kinderen binnen Epe behouden. Daarom is in 2016 een start gemaakt met een werkgroep Expertisecentrum, waarin alle besturen van Epe die te maken hebben met 0 – 23 jarigen, zitting hebben. Samen wordt gekeken naar de ideale zorg voor (bijna) alle kinderen in Epe. De besturen binnen de gemeente Epe zijn een groot voorstander van: 1 kind, 1 gezin, 1 plan. De werkgroep expertisecentrum zal een dekkend aanbod gaan bieden voor de kinderen. Dat is in verregaande vorm doorontwikkeld. De samenwerking met de andere besturen in Epe is goed. Het kind staat centraal in ons handelen en denken. In hoeverre stappen genomen worden, is afhankelijk van de besturen met zijn belangen. Tevens mogen wij bij Zeeluwe een beroep doen op het solidariteitsfonds, omdat we een 1-pitter zijn. De risico's bij veel zorgleerlingen is anders niet te dragen voor een 1-pitter.

- **Leerlingenaantal**

In 2018 zijn we zorgvuldig geweest met de aanname van zij-instromers. Er zijn kinderen niet aangenomen omdat we voor hen geen passend onderwijs konden bieden. Tevens hebben er kinderen onze school verlaten. Twee kinderen naar een hoogbegaafdenschool, 2 kinderen naar klassikaal onderwijs, 2 kinderen naar een andere school i.v.m. specifieke zorgvraag jongste kind, en 2 kinderen zijn vertrokken naar een school met een prikkelarme omgeving.

Daarnaast hebben we veel jonge kleuters mogen verwelkomen in onze school. Met de 1 oktober telling waren er 2 kinderen minder dan het jaar daarvoor. Het aantal hangt ook af van de grootte van de groep schoolverlaters. We merken dat we geen buurtfunctie hebben. Alle kinderen komen vanuit de belangstellingsfactor. Dat betekent dat het in een dorp als Epe heel belangrijk is dat er positief naar je gekeken wordt als school.

1.6. De verwachtingen voor de toekomst

Ons concept geeft ruimte en mogelijkheden voor een individu. Een kind mag bij ons zichzelf zijn en wordt als een geheel gezien. Wij willen gemotiveerde in plaats van gemoetiveerde kinderen. We willen een uitdagende, rijke leeromgeving, met veel levensechte situaties. Leren in het werkelijke leven. Daar heb je een goed team voor nodig, die achter het gedrag van een kind kijken.

We merken nu al hoeveel kinderen in een gestreste situatie leven met veel externe druk. We verwachten ook in de toekomst aan een behoefte te voldoen op pedagogisch/didactisch vlak vanuit ons concept. We realiseren ons dat we kinderen moeten voorbereiden op een toekomst met versnelde ontwikkelingen, waarin ook veel te herstellen is, door verkeerd gebruik van de aarde. Onze kinderen hebben de toekomst. Zij moeten het gaan doen. Bedenk dat de kinderen die in 2019 op school komen omdat ze 4 jaar worden, in 2083 met pensioen gaan. Zij komen nog veel tegen op hun levenspad. En daaraan willen wij een goede start geven.

Duurzaamheid

Als school waar je kinderen wilt laten kennismaken op het werkelijke leven, speelt duurzaamheid een grote rol.

- School:
 - scheiding afval: papier, glas, plastic, restafval, batterijen, cartridges, oude mobieltjes e.d.
 - ketel vervangen door een zuiniger ketel, minder gasverbruik
 - verlichting met bewegingscensoren, dus licht uit wanneer er niemand is
 - alle plastic borden e.d. zijn vervangen door echt spullen, o.a. bij de kringloop weggehaald. We willen geen plastic bekken e.d. meer gebruiken.
 - Kinderen hebben allemaal een dopper ontvangen, zodat er geen plastic flesjes/pakjes meer nodig zijn.
- Kinderen:
 - Ballonnen verboden in de school
 - Pakjes drinken wordt afgeraden. Gebruik de dopper.
 - Rommel rond de school opruimen
 - Moestuintjes ontstaan
 - Zuinig zijn met papierverbruik
 - Brievenbus voor eenzame ouderen: hierin kan post gedaan worden voor oudere mensen die nooit post ontvangen.

Elk jaar besteden we aandacht aan het thema duurzaamheid. Afgelopen jaar hebben de kinderen veel tijd gestoken in denken en werken over de plastic afvalberg. Door het project, zijn we als pilotschool gevraagd om duurzaamheid verder uit te bouwen. In 2019 pakken we het verder op.

2. Thema's vanuit wet- en regelgeving

2.1. Werkdrukregeling

De werkdruk was het enige negatieve item dat voortkwam uit het personeelstevredenheidsonderzoek 2017. Op basis van dat resultaat hebben we actie ondernomen om de werkdruk te verminderen.

Gezien de opbouw van een jenaplanschool ga je uit van stamgroepen. De verdeling van de stamgroepen is:

Gr 1-2: onderbouw

Gr. 3-4-5: middenbouw

Gr. 6-7-8: bovenbouw

De laatste jaren waren de groepen niet in evenwicht. De MB en BB groepen hadden een gemiddelde groeps grootte van 23 kinderen, de twee BB-groepen waren ruim over de 30 kinderen. De behoefte was erg groot om nog een derde BB-groep in te zetten. Door de groeiinformatiegelden en met wat bijbetaling uit het eigen vermogen, waren we in 2018 in staat om op de ochtend een derde BB-groep te formeren. In de middag werden de 3 BB-groepen weer samengevoegd. Zo gauw bekend werd dat er werkdrukmiddelen beschikbaar kwamen, hebben we als team gesproken over de mogelijkheden qua inzet. Unaniem is gekozen voor het beschikbaar stellen van het totale bedrag voor de derde BB-groep. De P-MR heeft daar ook mee ingestemd. Daarnaast is ook gekeken naar de overige werkdruk: wie doet wat, hoe organiseren we het, komen we de afspraken na, moeten we gas terugnemen bij de doorontwikkeling van de school? Daarvoor hebben we externe begeleiding binnen gehaald. Deze kosten zijn betaald door inhuur en scholing.

De gelden van de werkdrukregeling zijn volledig opgenomen in de personele bemensing. De overige kosten voor inzet werkdrukvermindering zijn betaald uit de lumpsum van 2018. Niet-financiële maatregelen om werkdruk te verminderen zijn niet getroffen. Ook voor komend jaar worden de gelden opgenomen in de personele bezetting. Voor augustus-december 2018 is € 10.046 gebruikt, zie daarvoor ook de onderstaande tabel. Voor januari-augustus 2019 is € 14.064 opgenomen in de begroting.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag 2018	Toelichting
Personeel	€ 10.046	Personele bemensing voor een derde groep in de bovenbouw
Materieel		
Professionalisering		
Overig		

2.2. Prestatie boxgelden

In het kader van het bestuursakkoord heeft het ministerie extra financiële middelen ter beschikking gesteld in de vorm van de Prestatie box. De prestatie box is een extra rijks-bekostiging voor de professionalisering van schoolleiders en leraren, bekostiging voor opbrengstgericht werken en bekostiging voor cultuureducatie. Over de besteding van de middelen uit de Prestatie box legt het schoolbestuur jaarlijks verantwoording af volgens de reguliere systematiek van de jaarrekening. Er is namelijk sprake van bijzondere bekostiging en niet van een subsidieregeling met aparte verantwoordingslasten.

De middelen zijn als aanvulling op de lumpsum vergoeding ingezet in de vorm van extra begeleiding en incidenteel formatieve impulsen binnen de school. De volgende activiteiten zijn ondernomen:

- In 2018 is de nieuwe website online gegaan en er is gewerkt aan verbetering van het materiaal voor nieuwe toekomstige ouders.
- De informatieve schoolgids wordt door geschoven naar 2019. De vraag is hoeveel de informatie toevoegt naast de website.
- Er leeft een wens binnen 3 jenaplanscholen om gezamenlijk een bus te hebben, om met kinderen de wereld in te trekken en te leren in het werkelijke leven. Denk daarbij aan culturele plaatsen, kunstmusea, natuuractiviteiten. We wens is nog steeds aanwezig. Helaas is de financiering daarvan niet haalbaar zonder extra ondersteuning.
- In 2017 is een teamlid begonnen aan de gymopleiding. Ze heeft deze opleiding met goed gevolg afgerond in 2018. Daarnaast is teamlid begonnen met de beeldcoachopleiding, om in school

- stamgroepleiders verder te helpen in hun ontwikkeling. Alle stamgroepleiders hebben hun BHV op orde en hebben nieuwe mensen zich bij laten scholen in het KiVa-programma.
- Gedurende de open week werden belangstellende ouders uitgenodigd om kennis te maken met onze school.
 - Er zijn twee studieweken geweest voor het volledige team, naast de losse studiedagen. Deze weken zijn gebruikt voor plannen maken en wegzetten en voor evaluatie en borging. In totaal hebben we 100 uren besteed aan gezamenlijke schoolontwikkeling.
 - Teamleden hebben zich gespecialiseerd op zorggebied, technisch lezen, passend onderwijs, woordenschatontwikkeling, levend rekenen
 - De school heeft veel collega's en studenten ontvangen als stageplek.
 - We hebben extra begeleiding ingezet op het werken aan een professionele organisatie. Door de komst van een directeur-bestuurder is er gewerkt aan een breder gedragen organisatie, waardoor er een andere taakverdeling is ontstaan. Een breder gedragen verantwoordelijkheid voor onderdelen van de school binnen het team. Daardoor is het draagvlak van de organisatie als geheel, beter gewaarborgd.

2.3. Huisvesting

Het schoolgebouw is gebouwd voor ons onderwijsconcept en in 1981 in gebruik genomen als jenaplanschool. We hebben een royale hal voor weeksluitingen e.d. Tevens is er een grote keuken waarin door de kinderen gekookt kan worden. Er is een techniekhoek voor technische kinderen en een grote koffietafel waar ouders 's ochtends samen koffie en thee kunnen drinken.

Onze school heeft de beschikking over 9 leslokalen, een speelzaal, een ruime hal en vier werkruimtes die door de directeur, de interne begeleider, de administratief medewerkster en de conciërge gebruikt worden. Sinds augustus 2009 gebruiken we één lokaal voor de naschoolse opvang en de peuteropvang.

Opslagruimte is een probleem in het gebouw en ook een tekort aan kleine kamertjes waar je gesprekken kunt voeren met ouders of met een klein groepje kinderen kunt werken.

Het onderhoud van het schoolgebouw wordt gepland met behulp van een Meerjaren Onderhoudsplan, opgesteld door Onderwijsbureau Meppel. Mede hierdoor is de staat van onderhoud op dit moment voldoende tot goed. Jaarlijks wordt er geld voor onderhoud gereserveerd en wanneer de situatie zich aandient, kan er geïnvesteerd worden. Wanneer er wel gereserveerd is, maar het onderhoud is nog niet noodzakelijk, dan wordt het uitgesteld. Het gebouw is daarin leidend.

In december 2018 zijn de laatste punten van de risico inventarisatie & evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Tevens hebben we geïnvesteerd in een nieuwe verwarmingsketel. De oude ketel liet ons regelmatig in de steek. De kosten voor reparatie waren hoog, daarom is voortijdig over gegaan naar de aanschaf van een nieuwe ketel. Door het stijgen van de temperatuur kan het zeer warm worden in school. Om toch een luchtdoorstroming te hebben in de lokalen, zijn er drie dakkoepels geïnstalleerd.

Het gebouw is uit 1981. Elke vakantie komt de schilder binnenwerk verrichten. Door het frisse schilderwerk en het goed schoon houden van het gebouw, oogt het fris en modern.

Er hebben twee werkdagen plaats gevonden met ouders, om de buiteninrichting op orde te houden. Snoeiwerk, reparatie en valzand is vervangen.

Bij de voorschoolse opvang Kiddo's is de motor van de dakventilator gerepareerd. De GGD komt regelmatig metingen verrichten naar de luchtkwaliteit. Door de kapotte ventilator werd niet meer aan de norm voldaan. Door reparatie voldoen we weer aan de norm.

2.4. Wachtgeld

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacature met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers die zijn aangemerkt als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers die vanuit de afloop van een dienstverband een ontslaguitkering ontvangen. Tweejaarlijks wordt vanuit het Participatiefonds een lijst ontvangen met de eigen wachtgelders. Op dit moment zijn er geen eigen wachtgelders aan wie bij voorrang een vacature moet worden aangeboden.

2.5. Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

De Stichting is in zeer hoge mate afhankelijk van de overheid. De onvoorspelbaarheid van overheidsbeleid en regelingen leidt ertoe dat er gaandeweg het jaar wijzigingen in het rijksbeleid plaatsvinden, die het uitwerken en volgen van een strakke begroting onmogelijk maken.

Er deden zich verder geen zaken met politieke of maatschappelijke impact voor.

2.6. Beleid bij ontslag

Binnen de stichting wordt ontslagbeleid gevoerd. Dit houdt in dat bij gedwongen afvloeiing medewerkers in het risicodragende deel van de formatie (RDDF) zullen worden geplaatst. De plaatsing in het RDDF moet ten minste een jaar voor het moment waarop de vermoedelijke gedwongen afvloeiing zal plaatsvinden kenbaar worden gemaakt aan de desbetreffende medewerker(s). Slechts hele functies kunnen worden opgenomen in het RDDF. Deeltijdontslag is derhalve niet mogelijk. Bij het bepalen van de afvloeiingsvolgorde is aansluiting gezocht bij de Wet Werk en Zekerheid en de CAO-PO.

Mocht sprake zijn van andere redenen om over te gaan tot ontslag, bijvoorbeeld in geval van een verschil van inzicht over de wijze waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, dan wordt een verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst ingediend bij de rechtbank. Hiertoe wordt slechts overgegaan na vele gesprekken en in samenspraak met de werknemer. Na ontslag zal een werknemer aanspraak maken op een uitkering krachtens de WW, eventueel aangevuld met de bovenwettelijke uitkering conform de WOPO. Het oordeel van de rechtbank is daarbij leidend.

3. Visie en besturing

3.1. Inleiding

De Stichting Jenaplanonderwijs Epe e.o. is een onderwijsorganisatie die statutair gevestigd is te Epe en kantoorhoudend te Epe.

De stichting bestaat uit één school voor primair onderwijs, Jenaplanschool 't Hoge Land. Deze school is vormgegeven vanuit het Jenaplanconcept en is in die hoedanigheid ook lid van de Nederlandse Jenaplan Vereniging.

De school werkt binnen het Samenwerkingsverband Zeeluwe, gevestigd in Harderwijk. Wij streven er naar een Brede School te zijn voor (minimaal) 2 tot 13 jaar, inclusief peuter- en buitenschoolse opvang.

3.2. Visie

't Hoge Land is een Jenaplanschool. Door middel van de basisactiviteiten gesprek, werk, spel en viering geven we ons onderwijs vorm, volgens het pedagogische Jenaplanconcept. We zijn aangesloten bij de Nederlandse Jenaplanvereniging (NJPV).

't Hoge Land is een Algemeen Bijzondere basisschool en staat in die hoedanigheid open voor ouders en kinderen van alle gezindten. Vanuit de basisprincipes jenaplanonderwijs, werken wij als leef-werkgemeenschap aan de volgende mens-uitspraken:

01. Elk mens is uniek; zo is er maar 1. Daarom heeft ieder kind en elke volwassene een onvervangbare waarde.
02. Elk mens heeft het recht een eigen identiteit te ontwikkelen. Deze wordt zoveel mogelijk gekenmerkt door: zelfstandigheid, kritisch bewustzijn, creativiteit en gerichtheid op sociale rechtvaardigheid. Daarbij mogen ras, nationaliteit, geslacht, seksuele gerichtheid, sociaal milieu religie, levensbeschouwing of handicap geen verschil uitmaken.
03. Elk mens heeft voor het ontwikkelen van een eigen identiteit persoonlijke relaties nodig: met andere mensen; met de zintuiglijke waarneembare werkelijkheid van natuur en cultuur; met de niet zintuiglijk waarneembare werkelijkheid.
04. Elk mens wordt steeds als totale persoon erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.
05. Elk mens wordt als een cultuurdrager en -vernieuwer erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.

Voor onze school betekent het dat we onderwijs verzorgen vanuit de 12 kernkwaliteiten:

1. De relatie van het kind met zichzelf
 2. De relatie van het kind met de ander en het andere
 3. De relatie van het kind met de wereld
-
- 1.1. Kinderen leren kwaliteiten/uitdagingen te benoemen en in te zetten, zodanig dat zij zich competent kunnen voelen.
 - 1.2. Kinderen leren zelf verantwoordelijkheid te dragen voor wat zij willen en moeten leren, wanneer zij uitleg nodig hebben en hoe zij een plan moeten maken.
 - 1.3. Kinderen worden beoordeeld op de eigen vooruitgang in ontwikkeling.
 - 1.4. Kinderen leren te reflecteren op hun ontwikkeling en daarover met anderen in gesprek te gaan.
-
- 2.1. Kinderen ontwikkelen zich in een leeftijd heterogene stamgroep.
 - 2.2. Kinderen leren samen te werken, hulp geven en ontvangen met andere kinderen en daarover te reflecteren.
 - 2.3. Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en mee te beslissen over het harmonieus samenleven in de stamgroep en op school, opdat iedereen tot zijn recht komt en welbevinden kan ervaren.
-
- 3.1. Kinderen leren dat wat ze doen er toe doet en leren in levensechte situaties.
 - 3.2. Kinderen leren zorg te dragen voor de omgeving.

- 3.3. Kinderen passen binnen wereldoriëntatie de inhoud van het schoolaanbod toe om de wereld te leren kennen.
- 3.4. Kinderen leren spelend, werkend, sprekend en vierend volgens een ritmisch dag/weekplan.
- 3.5. Kinderen leren initiatieven te nemen vanuit hun eigen interesses en vragen.

Deze uitspraken geven richting aan ons onderwijs.

De organisatiecultuur is een leef-werkgemeenschap waarin iedereen een rol heeft en daarmee zijn bijdrage naar vermogen levert.

Zo zijn de taken binnen de school verdeeld tussen teamleden, ouders en kinderen. De teamleden zijn de enige betaalde mensen binnen school. Ouders kunnen verschillende rollen hebben. Ze zijn vertegenwoordigd in alle lagen van de school. Door het 1-pitter zijn van de school, zijn er weinig lagen in de school te vinden. Het is een organisch geheel, waarin iedereen zijn bijdrage levert.

De kernactiviteit van de school is kinderen te begeleiden naar het VO, uitgaande van de kerndoelen basisonderwijs.

Aan het begin van elk schooljaar zijn de meerjarenplannen, die in het schoolplan staan, concreet uitgewerkt in een jaarplan. Aan het eind van dat schooljaar wordt dat jaarplan geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en het meerjaren strategisch beleid uit het schoolplan, wordt een nieuw jaarplan voor het komende schooljaar opgesteld en vastgesteld in het bestuur en in het team.

3.3. Besturing

Sinds 01-01-2018 heeft de stichting de huidige bestuursstructuur met een directeur-bestuurder en een raad van toezicht, waarbij de taken en verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in een managementstatuut. In 2018 is een nieuw bestuursstatuut getekend door de directeur-bestuurder en de voorzitter van de Raad van toezicht. Dat is gebaseerd op het Two tier model.

De raad van toezicht bepaalt de kaders van de stichting middels de vaststelling van het meerjaren strategisch- en financieel beleid. De directeur-bestuurder heeft binnen deze kaders taken en bevoegdheden passend binnen de rol van de bestuurder en de directeur. De directeur-bestuurder zorgt, samen met de team coördinator en de intern begeleider, voor de uitvoering van het vastgestelde beleid en doet dit in samenwerking met het team.

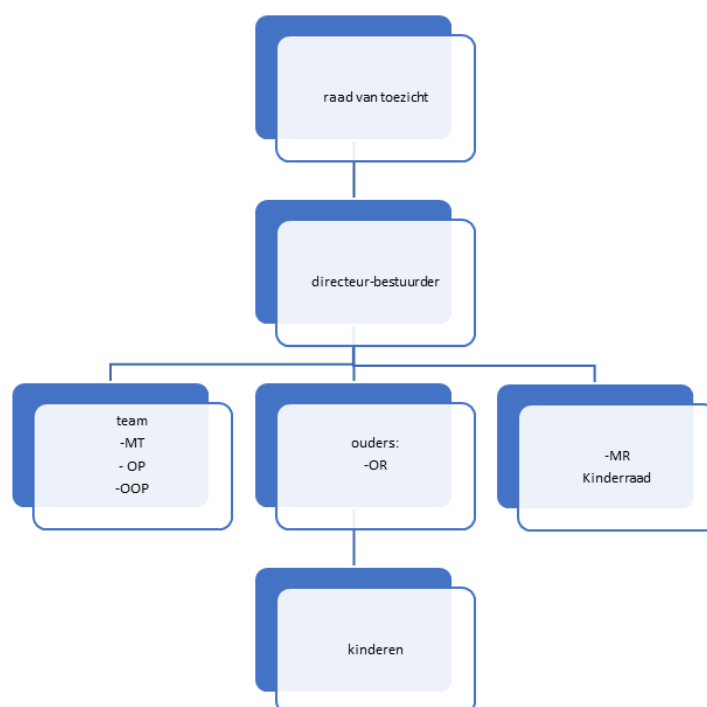
De Ouderraad is het bestuur van de oudervereniging. Alle ouders zijn automatisch lid van deze oudervereniging. In de medezeggenschapsraad zitten twee vertegenwoordigers van het team en twee vertegenwoordigers van de ouders.

De MR (Medezeggenschapsraad) adviseert over het beleid van de stichting en heeft op een aantal beleidsterreinen instemmingsbevoegdheid.

De oudervereniging behartigt de belangen van alle ouders. Het bestuur van de vereniging, de ouderraad, zet zich in om de goede betrekkingen met de school te bevorderen. Alle ouders zijn lid en worden uitgenodigd op de jaarlijkse ledenvergadering.

Als maatschappelijke organisatie die opereert met publieke gelden, wil de stichting transparant zijn. In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop onze plannen zijn gerealiseerd en welke resultaten er zijn bereikt.

Het organisatieschema ziet er als volgt uit:

Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Functie
Dhr. M. Heere	Voorzitter
Mw. P. Huisjes	Secretaris
Mw. L. van Veen	Vice-voorzitter

Samenstelling bestuur

Naam	Functie
Mw. J. Bolink	Directeur-bestuurder

Staf en ondersteuning

Naam	Functie
Mw. J. Bolink	Directeur-bestuurder
Mw. C. Wezenberg	Administratief medewerkster
Dhr. D. Blaauw	Conciërge
Mw. J. Wichers	Schoonmaakster
Mw. L. Vlaanderen	Intern begeleider

De personele- en financiële administratie wordt verzorgd door het Onderwijsbureau te Meppel.

Medezeggenschapsraad

Naam	Functie
Dhr. J. Danse	Voorzitter (ouder)
Mw. H. Pannekoek	Secretaris (personeelslid)
Dhr. B. Janssen	Lid (ouder)
Mw. R. van Ooyen	Lid (personeel)

3.4. Code goed bestuur

In het belang van (de continuïteit in) het verzorgen van onderwijs is een goed functionerend bestuur van belang voor de Stichting. Het bestuur hanteert een Code Goed Bestuur welke aansluit bij de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. In de praktijk liggen de bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de directeur-bestuurder, waarbij de Raad Toezicht de toezichthoudende rol heeft.

3.5. Verslag toezichthoudend orgaan

De toezichthoudende rol is in 2018 als volgt ten uitvoer gebracht:

Samenstelling

In 2018 werd de toezichthoudende rol uitgevoerd door:

Naam	Functie
Dhr. M. Heere	voorzitter RvT
Mw. P. Huisjes	Secretaris RvT
Mw. L. van Veen	Vice-voorzitter RvT

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Het toezicht is gericht op de mate waarin dagelijkse leiding, zijnde de directeur-bestuurder, in staat is om strategie te bepalen en op grond daarvan tot beleidsvorming te komen. Het toezicht richt zich tevens op de uitvoering van het beleid en de wijze waarop de dagelijkse leiding omgaat met de belanghebbenden van de stichting. De toezichthouders van de stichting fungeren voor de dagelijkse leiding als klankbord door gevraagd en ongevraagd advies te geven.

Vergaderingen

Gedurende het jaar hebben er een 8-tal RvT vergaderingen plaatsgevonden ten behoeve van de toezichthoudende taak. Belangrijk hierin is dat we opnieuw het management statuut bekeken hebben. Staat op papier hoe wij het doen? Of doen we het anders en moeten we het papier aanpassen? Begin januari zijn de voorzitter van de RvT en de directeur-bestuurder naar de Notaris geweest om de nieuwe afspraken notarieel vast te leggen. Er is in 2016 en 2017 naar toe gewerkt om een andere constructie te formuleren, waarin iedereen tot zijn recht komt in de huidige stichting.

Mevr. Bolink, directeur-bestuurder, functioneert sinds januari 2018 als bestuurder.

Ze heeft in 2018 aangegeven haar werkzaamheden over te willen dragen aan een opvolger. De Raad van Toezicht heeft daarom een advertentie opgesteld en is er in geslaagd een goede opvolger te vinden. Daarmee wordt de continuïteit van de school gewaarborgd. De opvolger zal de ingeslagen weg van de school verder vorm geven en uitbouwen.

Voorts wordt er binnen de Raad van Toezicht uitvoerig stil gestaan bij macro-economische effecten en de gevolgen daarvan op micro niveau. Dit betekent dat schoolplan, tussentijdse cijfers, schoolontwikkelingen, veiligheid, maar ook de zorg over het lerarentekort nadrukkelijk worden besproken.

Evaluatie

Over het jaar 2018 kan worden geconcludeerd dat de gekozen weg doorgang vindt en verder uitgebouwd kan gaan worden door de nieuwe directeur-bestuurder.

3.6. Omgeving

3.6.1. Horizontale verantwoording

De school is als jenaplanschool door ouders opgezet. In het begin was er veel weerstand tegen vernieuwingsonderwijs. Ouders die belangstelling hadden voor deze school, werd het door anderen afgeraden. Het heeft de ouders 6 jaren gekost om de school voor elkaar te krijgen. Ondanks tegenwerking is de school gestart in 1981 en uitgegroeid naar een school die op de kaart van Epe staat.

De school wordt bezocht door kinderen uit de gehele gemeente Epe. Soms zelfs van daarbuiten. Het is een echte regioschool, niet gebonden aan een wijk. De belangstelling is constant, gemiddeld hebben we 150-155 kinderen aan het begin van het schooljaar op school.

De meeste ouders helpen mee binnen de school. De ouderbetrokkenheid is groot. Ouders zijn van harte welkom in de school. Elke ochtend is er koffietafel tot 9.00 uur waar alle ouders aan deel kunnen nemen. Er zijn veel activiteiten waar ouders aan deel kunnen nemen en ook op de strategische posities zitten ouders. De MR heeft van oudsher een slapende positie gehad, het was een instrument voor het personeel om invloed binnen de school te kunnen uitoefenen, toen het nog een vereniging was. Nu heeft de MR de taak die het behoort te hebben. De voorzitter van de MR is bezig om de MR weer een daadkrachtig instrument te laten zijn, ter ondersteuning van de school.

De ouderraad heeft de oudervereniging als hoogste orgaan. Alle ouders zijn daar automatisch lid van en hebben daarmee ook stemrecht voor zaken en activiteiten die de oudervereniging in zijn portefeuille heeft. De ouderraad zorgt vooral voor het organiseren van alle bijzondere activiteiten van de school. Denk aan lentefeest, avondvierdaagse, thema-avond open week, het regelen van de financiën van de vrijwillige ouderbijdrage. Een keer per jaar is de ALV, waarvoor alle ouders uitgenodigd worden om daarbij aanwezig te zijn.

Wekelijks hebben we een informatiebulletin, waarin alle stamgroepleiders, directeur-bestuurder en de Kiddo's (peuters en BSO) vertellen wat ze gedaan hebben en welke activiteiten gaan gebeuren. Veelal staan ook de doelen van de leerstof genoemd, zodat ouders op de hoogte zijn van waar de kinderen mee bezig zijn. Het bulletin is het belangrijkste informatieorgaan.

School is altijd open, vanaf 8 uur 's morgens, tot zo ongeveer 18.00 uur. Voor en na schooltijd komen ouders de school binnen, tot in de groepen. Onder schooltijd zijn ouders welkom in de groep, wanneer ze een afspraak met de stamgroepleider hebben gemaakt.

Wanneer ouders vragen hebben over hun kind, kunnen ze daarvoor terecht bij de stamgroepleider. Wanneer er daarna nog vragen blijven over hun kind, kunnen ouders in gesprek gaan met de intern begeleider. Soms is het nodig dat de directeur-bestuurder vanuit haar positie mede deelneemt aan de gesprekken.

In de Gemeente Epe is er goede samenwerking tussen de verschillende besturen. Dat is de laatste jaren ontstaan vanuit de krimp situatie. De krimp zorgde voor terugloop van het kinderaantal op verschillende scholen, waardoor de behoefte aan samenwerken groter werd, om scholen te laten voortbestaan in Epe. Er is geen krimp meer, maar de samenwerking gaat door, om tot een goede verdeling in de Gemeente Epe te komen, zonder te moeten denken vanuit concurrentiepositie. We gunnen elkaar het bestaansrecht en we zijn blij met het diverse aanbod van de Gemeente Epe. Ook de verbinding naar de RSG, de enige VO-school in Epe wordt daarmee versterkt. Om een zachte overgang te kunnen bieden, wordt er gezamenlijk gesproken over PO-VO activiteiten, voor kinderen in de bovenbouw.

Het contact met de directe burens is goed. In 2018 zijn de burens uitgenodigd voor een koffieochtend met rondleiding. Daar hebben veel mensen gebruik van gemaakt. Soms woonden ze al 20 jaar naast de school, zonder er ooit binnen zijn geweest. Dit contact was voor de buurt een aanleiding om in de zomervakantie een BBQ met fietstocht te organiseren, met school als plaats van actie.

3.6.2. Klachtenbeleid

Voor het Klachtenrecht zijn wij aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Bijzonder Onderwijs. Onze vertrouwenspersoon is mw. Horst, woonachtig te Epe. Er zijn in 2018 geen klachten binnen gekomen.

4. Risicomanagement

4.1. Inleiding

Om te weten waar de voornaamste risico's en onzekerheden zijn, worden de volgende vijf aandachtsgebieden beschreven:

1. Strategie

- 2.1. Zichtbaar blijven maken waar wij voor staan, zodat ouders ons weten te vinden. Door de locatie waar de school staat is niet iedereen op de hoogte van ons bestaan. Het vraagt constante actie om naar buiten gericht te werken.
- 2.2. Zorg om het vinden van bekwaam personeel, dat bewust kiest voor jenaplanonderwijs. Tot nu toe hebben we nog steeds keuze bij elke vacature.

2. Operationele activiteiten

- 2.3. De kwaliteit van ons onderwijs zal altijd aandachtspunt blijven binnen de school. Door minder gebruik te maken van vaste methodes, blijft de kwaliteit een doorlopend aandachtspunt wat constante zorg nodig heeft.
- 2.4. Zaken als inspectierapporten en cohortonderzoeken dragen bij aan de beeldvorming van de school. Van oudsher zijn we een geiten-wollen-sokkenschool. Dat imago is wel aan het veranderen naar Mensenschool. Dat willen we ook zijn.

3. Financiële risico's

- 3.1. De financiering door de overheid kan door wisseling een risico vormen voor de school.
- 3.2. De verplichting om mensen aan te nemen na een invalperiode.
- 3.3. Langdurig ziekteverzuim
- 3.4. Wisselende kinderaantallen wat betreft formatie.

4. Financiële verslaggeving

- 4.1. Door de kleine stichting voorzien we daarin geen problemen.

5. Wet- en regelgeving

- 5.1. We hebben verzekeringen afgesloten om eventuele aansprakelijkheid op de persoon af te kopen.

4.2. Risicoprofiel

- Lang ziekteverzuim van personeel is een afgedekt risico. Na 3 maanden ziekteverzuim betaalt het Risicofonds de kosten van de werknemer.
- Het vinden van goed personeel kan in de toekomst een probleem worden. We zorgen voor een mooie, goed werkende jenaplanschool, waardoor we aantrekkelijk zijn op de markt van de schaarste.
- In een krimpregio kan een tekort aan kinderen ontstaan. Om een teveel aan personeel in dienst te hebben, is het nodig om voor een flexibele schil te zorgen. Mede te meer omdat we een 1-pitterschool zijn. Doorschuiven van personeel is geen optie.
- Het hebben van veel zorgkinderen die doorverwezen zouden moeten worden, zou een groot financieel probleem kunnen zijn voor een 1-pitter. Binnen het samenwerkingsverband Zeeluwe, is daarom een solidariteitsregeling in het leven geroepen voor 1-pitters die daar een beroep op kunnen doen.
- Ontslagsituaties met een financiële regeling kan kostbaar zijn. Zorgvuldig handelen van de directeur-bestuurder is daarom noodzakelijk.
- Verkeerde AVG uitvoering van het-beleid kan ook een financieel risico vormen. Goed beleid met werkzame instrumenten en privacy functionarissen, kunnen ons behoeden voor grote risico's.
- Financieel hebben we een buffer om mogelijke tegenslagen op te kunnen vangen.

4.3. Interne risicobeheersings- en controlesysteem

In deze paragraaf wordt de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem nader beschreven. Het bestuur is verantwoordelijk voor het interne risicobeheersing- en controlesysteem van de stichting en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem.

- **Toezichthouders**
Enkele keren per jaar legt de directeur-bestuurder verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De RvT fungeert hierbij als toezichthouder op de dagelijkse leiding (directeur-bestuurder). De basis voor de verantwoording is de managementrapportage; waarbij begroting, realisatie en prognose uitgewerkt zijn in een analyse en actiepunten. Daarnaast wordt er integraal toezicht gehouden op Cito resultaten, ziekteverzuim en ziektefrequentie, kinderaantallen, aantal peuters, acties onderhoud en schoolomgeving en naleving wet en regelgeving.
- **Statuten**
In de statuten van de stichting zijn de bevoegdheden van de directeur-bestuurder en de raad van toezicht vastgelegd. Ook is hierin de Code Goed Onderwijs Goed Bestuur nader uitgewerkt.
- **Volmachten en procuratie**
De directeur-bestuurder is bevoegd om binnen de goedgekeurde begroting opdrachten te verstrekken en hij is bevoegd om zelfstandig uitgaven te accorderen tot een bedrag van € 10.000. Daarboven tekent de voorzitter van de RvT mee. Het administratiekantoor Onderwijsbureau Meppel heeft een volmacht om, middels een proces met functiescheiding, betalingen voor de stichting uit te voeren.
- **Schoolplan 2015-2019**
Het schoolplan dient als basis voor het te voeren beleid. Hierin wordt het volgende uiteengezet:
 - Speerpunten van de overheid
 - Typering van de school
 - Kwaliteit van het onderwijs
 - Kwaliteitszorg
 - Stand van zaken
 - Beleidsmatrix
- **Formatieplan**
Het formatieplan wordt opgesteld o.b.v. van de begroting. De (meerjarige) begroting dient hierbij als uitgangspunt. Het sluit aan bij de te verwachten ontwikkeling van de leerlingenaantallen.
- **Gedragsregels**
Er zijn gedragsregels opgesteld. Deze gedragsregels bevatten onder meer de zogenoemde klokkenluidersregeling. Deze regeling stelt medewerkers en ouders in de gelegenheid (eventuele vermeende) onregelmatigheden binnen de school of stichting te melden bij de vertrouwenspersoon.
- **Rapportages**
Enkele malen in het jaar wordt er een managementrapportage opgesteld. In deze rapportage zijn de financiële- en personele cijfers tot de desbetreffende periode opgenomen en nader toegelicht. Bovendien wordt hierin de prognose voor het gehele kalenderjaar opgenomen inclusief toelichting. Deze wordt door het bestuur gebruikt om te kunnen sturen binnen de organisatie.
- **Managementinformatiesysteem**
Voor de financiële aspecten van een school wordt gebruik gemaakt van een managementinformatiesysteem. De directeur kan op deze wijze zijn financiële huishouding monitoren en op basis daarvan bijsturen. Middels het managementinformatiesysteem heeft zowel de directeur-bestuurder als de RvT een actueel inzicht van de financiële situatie beschikbaar.

5. Bedrijfsvoering

5.1. Inleiding

De begroting is gerealiseerd zoals gepland. Wanneer er afwijkingen te voorzien waren, is de directeur bestuurder in overleg gegaan met de Raad van Toezicht om instemming te krijgen voor de te nemen beslissingen. Door het 1-pitter zijn, kunnen beslissingen snel genomen worden en de situatie kan worden aangepast. Zo is er extra ondersteuning ingehuurd om de organisatie beter te laten lopen. Er is een bredere werkbasis gecreëerd, zodat de schakels samen de school dragen.

5.2. Bedrijfsvoering

Het Onderwijsbureau Meppel draagt een groot gedeelte van het administratieve reilen en zeilen van de school. We hebben een breed pakket ondersteuning ingekocht, zodat we deskundige ondersteuning krijgen en de directeur-bestuurder daardoor terug kan vallen op de deskundigheid van het bureau wat betreft personeel, financiën, wet- en regelgeving, materiele zaken en informatievoorziening.

Binnen de school is een administratief medewerkster aanwezig voor de dagelijkse schoolgebonden zaken. Zij fungeert als het spin in de web. Wanneer zij ondersteuning nodig heeft, kan ze terugvallen op onderwijsbureau Meppel.

5.2.1. ICT

De inrichting van de ICT is vormgegeven door een samenwerkingsverband met de VO-school, de RSG. Het hoofd van de IT draagt tevens zorg voor onze school. De RSG is opleidingsschool voor toekomstige ICT-ers en stagiaires krijgen tevens een plaats op onze school voor onze ICT-problemen. We hebben een goedlopend samenwerkingsverband.

Tevens hebben we een AVG beleid dat bijdraagt aan de privacy van de gegevens. We hebben twee functionarissen benoemd die op de werkvloer functioneren als waak "hond". Het privacy beleid is doorgevoerd in onze informatievoorziening over de kinderen.

5.2.2. Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg ligt bij de directeur-bestuurder. Dat is een aandachtspunt geworden, het huidige kwaliteitsbeleid is niet voldoende. Samen met de Jenapleinschool in Zwolle, worden we daarin begeleid door de PO-raad. Wanneer het systeem draait, zal de directeur-bestuurder daarin leidend zijn, samen met de intern begeleider van de school. Door heldere doelen te stellen, kan er cyclisch geëvalueerd en bijgesteld worden.

5.2.3. Treasury

Het treasurybeleid is conform het financieel beleidsplan van de stichting uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. De uitgangspunten van het treasurybeleid zijn het niet mogen aangaan van risicovolle beleggingen en het creëren van voldoende functiescheiding bij het aangaan van grote transacties.

De spaargelden waren in 2011 uiteengezet op een depositorekening. Er is 2012 besloten om geen gebruik meer te maken van de depositorekening. De liquiditeitspositie op het deposito is daarom in 2012 overgeheveld naar de lopende rekening. Deze situatie is in 2018 ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2012. Om die reden is er in 2018 geen sprake van rentebaten

5.3. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken

In 2018 hebben we de IEP-toets afgenomen bij onze kinderen. We hadden in 2018 een gemiddelde score van 79. Ook voor 2019 hebben we opnieuw voor IEP gekozen.

Tevens hebben we onderwijskundige ontwikkelingen afgesproken om samen aan te pakken.

Projectwerk

Om de kwaliteit te borgen van projectwerk, zijn er twee mensen aangesteld als kartrekgroepje projectwerk. Zij gaan vooraf aan het werk om informatie op te halen voor het team om er vervolgens mee aan het werk te kunnen tijdens een teambijeenkomst en een bouwoverleg.

Als leidraad worden de kerndoelen en de woordwebben van de SLO-mappen gebruikt.

De mediatheek heeft rijk materiaal beschikbaar, kinderen leren omgaan met het zoeken van informatie, o.a. door te werken in de mediatheek en gebruik te maken van collecties die in samenwerking met de bibliotheek beschikbaar zijn.

Overzicht van een gevarieerd aanbod aan spelactiviteiten (4-8 jarigen) en onderzoeksactiviteiten (8-12 jarigen) is geformuleerd per projectperiode en zorgt voor verbreding en verdieping van het thema.

In de onderbouw is er een thema-hoek, in de bovenbouw wordt gewerkt met onderzoeksvragen waar kinderen mbv taakwijzers aan werken. Onderzoeksvragen zijn zichtbaar aan de vragenwand

In elke groep is een thematafel/themawand, zijn er thematische boeken aanwezig en is zichtbaar dat deze door de stamgroepleider en de kinderen wordt gebruikt.

Keuzewerk

In de midden- en bovenbouw is een coördinator verantwoordelijk voor de planning en zij werken samen aan een gezamenlijk aanbod.

De keuzewerk-coördinator werkt samen met de kinderen en realiseert een aanbod wat rekening houdt met interesse en doelen.

De coördinatoren formuleren plan van aanpak keuzewerk. Incidenteel wordt er bouw doorbrekend gewerkt, op langere termijn gaat dit steeds vaker plaats vinden.

Uitvoering programma vindt plaats door stamgroepleiders én externen die hun expertise inzetten, zodat het aanbod breed, interdisciplinair en inspirerend is. Keuzewerk heeft nu gestalte gekregen in de hele school. Eerst was het een activiteit alleen voor de bovenbouw, later zijn ook de andere bouwen ermee aan het werk gegaan. Het is een geslaagde activiteit voor de kinderen.

Blokperiode

Het werken in de blokperiode staat centraal binnen de groepen en de observaties van de groepen. Daarbinnen wordt gewerkt aan de verbetering van: instructie en feedback

Een instructiemodel taal voor driejarige stamgroepen is ontwikkeld een doorgaande lijn is zichtbaar.

Dat's andere taal

De taalcoördinator draagt zorg voor de uitvoering van het plan met de aanpak taal, d.m.v. overleg per bouw, gedifferentieerde begeleiding aan stamgroepleiders.

Spelling

Differentiatie binnen spelling is in de lessen zichtbaar in de groepen.

Tussentijds besteedt de stamgroepleider in diverse spel- en werkvormen aandacht aan de spelling en spellingscategorieën.

De kinderen weten welke categorieën behandeld worden, omdat ze in hun rapportfolio staan én omdat ze per periode zijn opgehangen in de stamgroep.

Rekenen

Met behulp van de methode Rekenrijk en de hierin geformuleerde doelen wordt het rekenonderwijs gepland en geëvalueerd. Per bouw is dit met elkaar afgestemd. De CITO-toetsen zijn een check, naast de methodegebonden toetsen, zodat het tijdig signaleren een boost krijgt. Naast Rekenrijk wordt er gewerkt met "Met sprongen vooruit" voor een uitdagende rekenomgeving.

Aanvankelijk technisch lezen

Om het aanvankelijk leesonderwijs te verbeteren, is er gekozen voor natuurlijk leren lezen met materialen, zodat kinderen op eigen niveau kunnen lezen. Daarnaast is tutorlezen geïntroduceerd om meer leeskilometers te maken en daardoor het lezen te bevorderen.

Vakbekwaamheidsdossier

In 2017-2018 zijn we hiermee gestart. Enkele collega's hebben dit opgepakt. In 2018-2019 is iedereen verplicht een VBD in te richten. Men kan naast het dossier een verzamelfortfolio inrichten. Input hiervoor wordt tijdens eerste studiedagen gegeven. Het vakbekwaamheidsdossier heeft de plaats ingenomen van de verplichte registratie in het lerarenregister.

Het vakbekwaamheidsdossier wordt besproken tijdens het voortgangsgesprek.

KiVa

KiVa is een onderdeel van de school geworden. Het KiVa-team wordt opnieuw geformeerd vanwege de wisseling van collega's die het afgelopen jaar heeft plaats gevonden. Dat betekent nieuwe mensen die geschoold gaan worden. Naast de preventieve lessen, wordt ook de klassenvergadering geactualiseerd. Door KiVa goed in te zetten, ga je preventief te werk, door tijdige signalering met juiste vervolgacties. Tijdens teamoverleg is het thema: 'die veilige school, dat zijn wij' een vast agendapunt.

Tijdens groepsbespreking met de stamgroepleider en de intern begeleider, worden de rapporten van de KiVa monitoring besproken.

De steungroepaanpak, de curatieve benadering bij sociaal emotionele problemen, komt een paar keer per jaar voor. In de kinderraad en tijdens teamvergaderingen worden KiVa ontwikkelingen gedeeld en is de verslaglegging aanwezig.

Ouders zijn betrokken op dit thema omdat er aandacht voor is middels het bulletin

5.4. Duurzaamheid

Als school willen we in de wereld staan. Voor ons onderwijsinhoud betekent dat duurzaamheid een item is dat elke dag terugkomt. Handelend gedurende de hele dag: afvalscheiden, deuren dicht doen, zo weinig mogelijk plastic gebruiken, de dopper voor het drinken van de kinderen, buiten papier e.d. prikken, het sparen van de plastic doppen voor een goed doel, de verlichting uit... Het is iets wat we voorleven en uitdragen.

Binnen de lessen wordt er voortdurend een link gelegd met de informatie die beschikbaar is over duurzaamheid, veranderingen in de wereld, hoe zorg je voor je medemens. Ook door KiVa dat de groep centraal stelt, komen allerlei vormen van duurzaam samen leven ter sprake. Zo ook de werking van groepsdruk. Wat doet groepsdruk met je? Hoe kun je het omvormen tot iets positiefs?

In de bovenbouwgroepen komen deskundigen de groep binnen, zoals Bureau Halt, De week van het geld, Amnesty International, die allemaal bijdragen aan een betere wereld. Ons personeelsbeleid is ook eentje van zorg voor elkaar. Door goed voor het personeel te zijn voelt men zich verbonden met school en zal het personeel ook goed voor de school/kinderen/ouders zijn.

Ook neme wij geen geld of goederen aan in ruil voor een bepaalde prestatie. Wanneer mensen ons iets willen geven, dan maken we dat openbaar en zichtbaar.

Het gebouw komt uit 1981. De afgelopen jaren is er veel gedaan aan de energiebesparing in het gebouw: Overal dubbelglas, bewegingsmelders elektriciteit, nieuwe zuiniger verwarmingsketel, schilderwerk op waterbasis, zware waterkokers de deur uit, bewust inkopen toiletpapier, kopieerpapier, e.d. Zoveel mogelijk doen wij mee aan de mantelcontracten van Onderwijs Bureau Meppel.

De directeur-bestuurder beheert de aan de school toegekende financiële middelen. Dit gebeurt binnen de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting en in overeenstemming met het vastgestelde beleid. Hierover legt zij regelmatig verantwoording af aan de raad van toezicht

6. Toekomstige ontwikkelingen

6.1. Inleiding

Binnen de school is er de afgelopen jaren gewerkt met het schoolplan 2013-2019.

Op dit moment zijn de eerste teambespreking over het schoolplan voor de komende jaren. Per 1 april 2019 is er een directeur-bestuurderswisseling. De nieuwe directeur-bestuurder gaat zijn eigen schoolplan schrijven, om daardoor zelf sturing te kunnen geven aan het beleid voor de komende jaren. Er is bewust gekozen om het niet bij de huidige directeur-bestuurder te leggen.

De huidige directeur bestuurder zorgt voor een goede overdracht en continuïteit naar de opvolger en voorkomt de zogenaamde lijken in de kast.

Daarom worden de volgende punten wel besproken, maar nog niet op een SMART en in een PDCA-cyclus gericht format.

visie	De visie op goed onderwijs wordt aangescherpt door de doorontwikkeling van ons kwaliteitsontwikkeling, uitgaande van onze kernwaarden: jenaplanonderwijs. De balans wordt gezocht tussen dat wat moet en dat wat school belangrijk vindt.
doelstellingen	Goed jenaplanonderwijs volgens de uitgangspunten geformuleerd door de NJPV. Goede opbrengsten passend bij de populatie van de school. Een fijne school voor iedereen, met het kind als uitgangspunt, passend in de wereld met een haalbare aansluiting op dat wat na de basisschool komt.
beleid	De beleidsstukken worden aangepast aan dat wat de school wil. Bottum up beleid, soms vanuit de overheid Top Down gericht, maar in evenwicht met elkaar. Een jenaplanschool staat bekend om zijn kritische houding.
Programma's	Verder uitbouwen van de bestaande programma's, zoveel mogelijk gekoppeld aan het werkelijk leven en daardoor betekenisvol. De samenhang is meer dan de som der delen.
Activiteiten	Een jenaplanschool is een school met bruisende activiteiten. Geen dag is hetzelfde, het is een organische organisatie.

6.2. Terug- en vooruitkijken, financieel en niet financieel

6.2.1. Huisvesting

Om het schoolgebouw goed te houden, is er veel geld gestoken in dagelijks onderhoud. We willen een boeiende school zijn, dan moet het er ook boeiend uitzien. Dat betekent niet dat alles duur en nieuw moet zijn, ook hierin kun je duurzaam zijn. Wat tweede hands kan, hoeft niet nieuw. Wel moet het er goed uitzien. Veel lokalen zijn daarom opgeknapt:

Poema's: alles is geschilderd en er zijn nieuwe items gekocht bij Ikea om de groep er beter uit te laten zien, waardoor het ook beter werken is. Er is een vaste kring gekomen in de groep en handige kastjes om spullen te ordenen, opbergbak voor bij de garderobe

Coolstars: ook in deze groep is geschilderd en zijn er nieuwe gordijnen gekomen.

Bee Happy: de nieuwe groep, heeft ook opnieuw ingericht. Tevens hebben ze een mooie kast via Marktplaats gekocht.

Wolkenwoud: alles is geschilderd, nieuwe kastenwand, vaste kring, nieuwe rolgordijnen

Sterrenhemel: heeft besloten de renovatie van het lokaal uit te stellen naar eind 2019, wanneer de personeelwissel heeft plaatsgevonden. Een van de collega's gaat dan met pensioen.

Boomhut: had bij de start al de nodige renovatie toegepast en dat is afgelopen jaar verder uitgebouwd met bankjes, opbergbak bij de garderobe, kastje voor in de boekenhoek

De toverhoed: heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de groepen, dat was daardoor afgelopen jaar minder aan de orde.

Door de start van Bee Happy kwam er een interne verhuizing op gang met de verhuizing van de teamkamer, de intern begeleider, de conciërge en de directeur-bestuurder. De nieuwe ruimtes zijn allemaal geschilderd. Door de verhuizing van een lokaal naar een kleinere ruimte, was de teamtafel te groot. Deze tafel is vervangen door een kleinere tafel die van Marktplaats gehaald is. Voor de teamkamer zijn ook 3 kantoorkasten met schuifdeuren gekocht om iets minder open kasten te hebben. Dat oogt minder rommelig.

Ook in de hal zijn aanpassingen verricht:

Zo is er voor Bee Happy een nieuwe garderobe gemaakt. In de keuken stonden twee koelkasten: 1 voor dagelijks gebruik en 1 voor de eindviering. Die laatste hebben we weggedaan. Als er een eindviering is, zal er een koelkast extra gehuurd moeten worden.

De andere koelkast sloot slecht, die is vervangen door een RVS koelkast, passend bij de rest van de keuken. De oude pannen zijn weg gedaan. Er wordt zoveel gekookt dat pannen soms vervangen moeten worden, willen ze nog gezond koken.

Om de nieuwe pannen en andere spullen een goede plek te bieden, is er een servieskast aangeschaft via Marktplaats. Op deze manier is er veel beter op te ruimen in de keuken. Ook in de hal is er verder geschilderd om het fris te maken.

Voor 2019 staat het schilderen van de hal bij De Toverhoed op het programma. Daar oogt alles nog donker en grijs. Door een frisse kleur op de wanden zal het er veel beter uitzien.

Op basis van de RI&T zijn alle bedradingen gecontroleerd door Aalberts en zijn er nieuwe leidingen aangelegd voor extra stopcontacten. Je merkt dat het een schoolgebouw is waar in de jaren '80 nog niet zoveel behoefte was aan de hoeveelheid elektriciteit die we nu wel nodig hebben. Door de 3 uitbouwen die na 1980 hebben plaatsgevonden, is er steeds meer een beroep gedaan op de beschikbare elektra. Toch was het niet voldoende. Afgelopen jaar hebben we een extra groep geplaatst in de keuken, omdat met veel activiteiten regelmatig de stoppen doorsloegen en alles stilviel. Het meest problematische was het voor de server, want die moest elke keer gereset worden. Het had ook effect op de internetaansluiting. Soms zaten we dagen zonder internet. Om die reden is de server verhuisd naar de RSG-NOV. De RSG-NOV is tevens de beheerder van onze ICT-activiteiten. Door mee te liften op hun kennis en vaardigheden, bespaart ons dat enorm veel geld en menskracht.

De geluidsinstallatie op zolder is door een ouder opnieuw ingedeeld en bekabeld, dat er door de kinderen mee te werken is. De bediening is in handen van BB-kinderen tijdens de weeksluiting. Toch blijft het bedienen een aandachtspunt: hebben de microfoons opgeladen batterijen? Werkt de koppeling met de beamer? Is de juiste laptop gebruikt?

In de speelzaal zijn er na de controle aanpassingen gedaan aan het systeem van de ringen. Er moest een extra veiligheidsklem geplaatst worden. Helaas zijn deze aanpassingen altijd erg prijzig.

AJAX heeft de controle uitgevoerd over de brandblusinstallaties en de daarbij behorende lichtmelders. We hadden geen vragen of problemen. Na de controle ontving de school een offerte voor aanpassingen ter hoogte van ruim € 10.000 voor het vervangen van bordjes (die niet verplicht zijn) en accu's die het nog doen, maar wel op leeftijd zijn. Daar is school niet mee akkoord gegaan. Hierover is contact opgenomen met Onderwijs Bureau Meppel. AJAX valt onder een mantelcontract van Onderwijsbureau Meppel. Het bureau heeft meerdere klachten ontvangen over AJAX en zij zijn (na herhaaldelijke gesprekken met AJAX) bezig met een ander contract. Dit zal in 2019 opnieuw opgepakt moeten worden.

Daarnaast is er de eerder genoemde nieuwe ketel en zijn er 3 dakkoepels voor frisse lucht geplaatst.

6.2.2. Het buitenterrein

Het afgelopen jaar zijn er 2 tuinzaterdagen geweest, waarop ouders samen met de vrijwillige oud-ouder die coördinator van het buitengebied is en de directeur-bestuurder aan het werk zijn geweest. We maken graag gebruik van het netwerk van ouders en een van de ouders heeft de beschikking over een kraan om zand te vervoeren en op de goede plaats neer te leggen. Zo hebben we tegen een lage kostprijs al ons zandbakzand en valgrond kunnen vernieuwen. Tevens zijn de hagen bijgewerkt, is de Tipi opnieuw ingevlochten en zijn er reparaties uitgevoerd aan houtwerk en afzettingen.

In de patio is er een moestuin gemaakt voor de kleuters. Deze moestuin wordt in 2019 verder uitgebreid.

Om buiten ook in te kunnen zetten voor het onderwijs, zijn er twee picknicktafels op maat gemaakt voor op het plein. Een staat er in de patio, de ander staat op het zijplein bij de Wadi. Die heeft nog niet zijn uiteindelijke werkplaats gevonden.

Wat nog een wens is voor 2019:

- nieuwe tafels in de hal. Liefst houten tafels met losse banken, zodat ze ook kunnen functioneren als zitplaats voor de weeksluiting.
- Aanpassing grote garderobe: verplaatsen naar laatste toiletblok, zodat de garderobe vrij gemaakt kan worden als extra werkplek voor de kinderen. Zij zitten nu tegen de radiatoren gedrukt en in het te kleine halletje. Liefst ook met ronde ramen in de wand als verrekijker glazen naar buiten.
- Verplaatsing kleiketel naar het stookhok. Daar is ook krachtstroom voor de over aanwezig. De oude kleiketel heeft daar eerder gestaan.
- Aanpassing voorkant school. Meer uitstraling, schilderwerk vervangen door iets meer aansprekends.

6.2.3. ICT

Per groep zijn er 4 à 5 vaste computers, 4 laptops en 4 I-Pads beschikbaar. Dat betekent dat er in de praktijk voor 2 kinderen altijd 1 device beschikbaar is. Het afgelopen jaar is er veel vervangen. Tevens zijn er mini-IPads aangeschaft. Veelal tweedehands spullen die refurbished zijn. De ICT blijft in ontwikkeling. Nu gebruiken de kinderen veel Apps op gebied van taal, rekenen, schrijven. De vraag blijft in hoeverre de papieren methode van rekenen, overgenomen moet worden door een digitale methode.

Het voordeel van onze manier van werken is dat het niet-klassikaal kan, omdat het digibord niet het centrale instructie item is in de groep. Het is ondersteunend bij onze manier van werken. De andere kant is dat een methode interactief kan zijn tijdens gebruik en daardoor beter op de hoogte is van de vorderingen van een kind t.o.v. de stamgroepleider. We zijn al ingehaald door de ICT. Licenties e.d. zijn erg prijzig voor een school. Wij besteden relatief minder geld aan ICT en meer een daadwerkelijke activiteiten door er op uit te gaan. Het leven te beleven als groep. Meer ICT= Hogere kosten.

6.2.4. Kinderen

De afgelopen jaren zijn we constant gebleven qua leerlingenaantal. We hadden veelal zij-instromers in de midden- en bovenbouw. Door ons zorgvuldig aannamebeleid met als uitgangspunt: kunnen we blijven waarmaken wat we beloven? Hebben we minder kinderen met veel extra zware zorg toegelaten in onze school. We hebben al veel zorg in de groepen, het moet in balans blijven.

In de onderbouw is een mooie instroom te zien van kleuters. Per jaar willen we ongeveer 21 kinderen binnen laten komen, om een goede doorstroming naar de MB te hebben. Daardoor blijft er ruimte voor zij-instroom in de MB en BB. Op de website is ons aanname beleid te vinden.

6.2.5. Personeel

In schooljaar 2018-2019 hebben we twee nieuwe mensen benoemd. Een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw. In de bovenbouw ontstond een nieuwe groep.

Helaas heeft dit teamlid na twee maanden besloten terug te gaan naar het MBO-onderwijs waar ze vandaan kwam. We hebben een nieuw teamlid aan kunnen nemen voor de groep.

Ook bij ons is het lerarentekort heel erg voelbaar. Met name voor inval. Mochten we al eens iemand vinden, dan is zo'n persoon door de WWZ-regeling beperkt inzetbaar. Een invalster benoemen, betekent dat iemand bij ons in vaste dienst komt voor minimaal 8 uren. Die ruimte hebben we niet in de formatie. Door met kleine groepen te werken, kunnen we er in het uiterste geval voor kiezen om de groep op te splitsen.

Het afgelopen jaar is er ook vervangen door een onderwijsassistent, de intern begeleider en de directeur bestuurder. Daarnaast hebben we twee ouders met een onderwijsbevoegdheid die geen vaste aanstelling willen.

Op een vacature reageren gemiddeld zo'n 10 à 20 mensen, afhankelijk van het moment van plaatsing. We hebben nog steeds keuze.

6.2.6. Onderwijskwaliteit

De onderwijskwaliteit is voldoende bevonden door inspectie tijdens het bezoek in oktober 2018. We worden opnieuw opgenomen in het 4-jarenarrangement. Wel vindt de inspecteur dat de opbrengsten omhoog kunnen, door meetbare doelen te stellen. Met de IEP toets scoorden we 79. Elk jaar valt de score anders uit, afhankelijk van de kinderen die in de groep zitten. Deze groep bestond uit veel zij-instromers. Daarnaast moeten we altijd kritisch blijven op ons handelen, om eruit te halen wat een kind in zich heeft.

De resultaten van de IEP-toets 2018:

6.3. Financiën

6.3.1. Leerlingaantallen

Teldatum	Aantal leerlingen	Perc. onderbouw	Personele Bekostiging
01-10-2010	171	35%	Schooljaar 2011-2012
01-10-2011	163	33%	Schooljaar 2012-2013
01-10-2012	148	32%	Schooljaar 2013-2015
01-10-2013	137	36%	Schooljaar 2015-2015
01-10-2014	134	37%	Schooljaar 2015-2016
01-10-2015	144	45%	Schooljaar 2016-2017
01-10-2016	154	48%	Schooljaar 2017-2018
01-10-2017	155	47%	Schooljaar 2018-2019
01-10-2018	153	48%	Schooljaar 2019-2020
Prognose 01-10-2019	152	46%	Schooljaar 2020-2021
Prognose 01-10-2020	149	47%	Schooljaar 2021-2022
Prognose 01-10-2021	144	47%	Schooljaar 2022-2023

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daarop volgende schooljaar. De geprognoseerde leerlingenaantallen zoals hierboven zijn weergegeven zijn gebaseerd op verwachte leerlingenaantallen zoals is opgenomen in de meerjarige begroting 2019. De huidige verwachting is dat de leerlingaantallen de komende jaren rond de 155 leerlingen per jaar uitkomen.

6.3.2. Personeelsgegevens

Bij de stichting werkten in 2018 gemiddeld 19 personeelsleden in loondienst verdeeld over 11,25fte. Hiervan heeft 8,42fte betrekking op onderwijzend personeel. Dit komt tot uitdrukking in de onderstaande tabel. Het onderwijsondersteunend personeel bestaat onder andere uit 0,60fte aan administratieve krachten, 0,50fte aan conciërges en 0,60fte aan schoonmaakpersoneel.

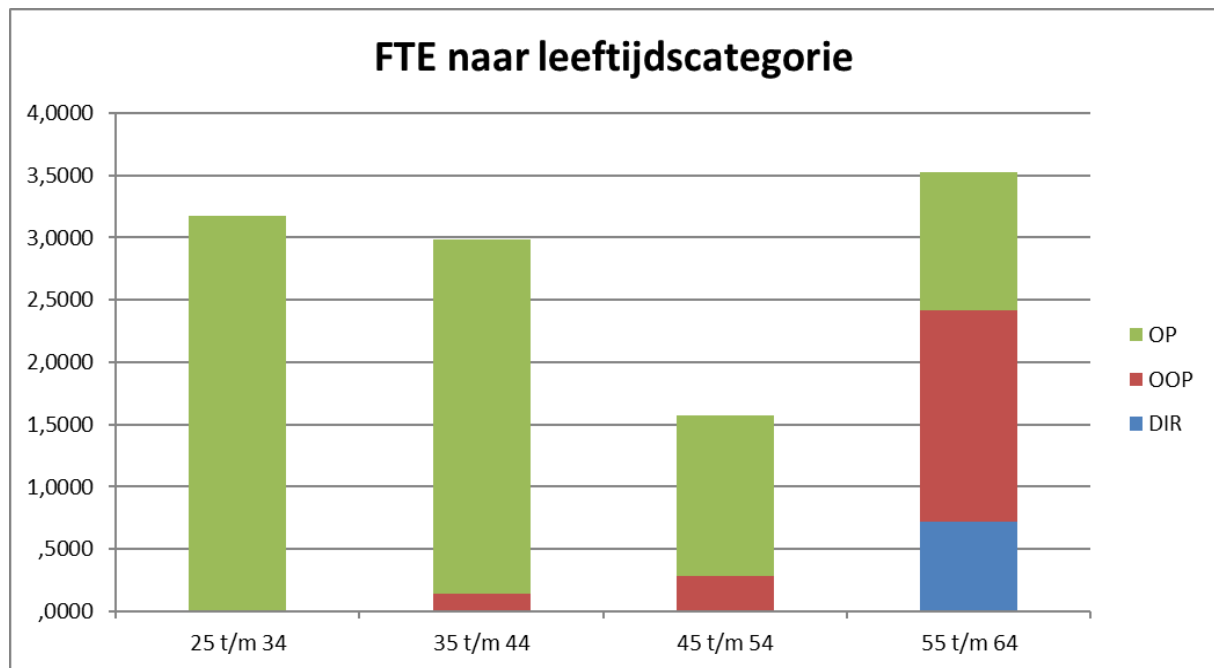
	Fte
DIR	0,72
OOP	2,11
OP	8,42
Totaal	11,25

De meeste personeelsleden in loondienst hebben een aanstelling voor onbepaalde tijd. Het merendeel van de personeelsleden werkte parttime, te weten 61% van het totale aantal fte.

	2014	2015	2016	2017	2018
Parttime-factor (in % van aantal fte's)	60%	49%	60%	55%	61%
Personeel met aanstelling voor onbepaalde tijd	90%	78%	94%	99%	94%

In de navolgende tabel en grafiek is aangegeven hoe het personeelsbestand is opgebouwd uitgaande van de leeftijdscategorieën. Het personeel bestaat voor een belangrijk deel uit de categorie 55 t/m 64 jaar (31%), gevolgd door 25 t/m 34 jaar (28%), 35 t/m 44 jaar (27%) en 45 t/m 54 jaar (14%).

Leeftijdscategorie	DIR	OOP	OP	Totaal
t/m 24				
25 t/m 34			3,17	3,17
35 t/m 44		0,14	2,85	2,99
45 t/m 54		0,28	1,30	1,58
55+	0,72	1,69	1,10	3,51
Totaal	0,72	2,11	8,42	11,25

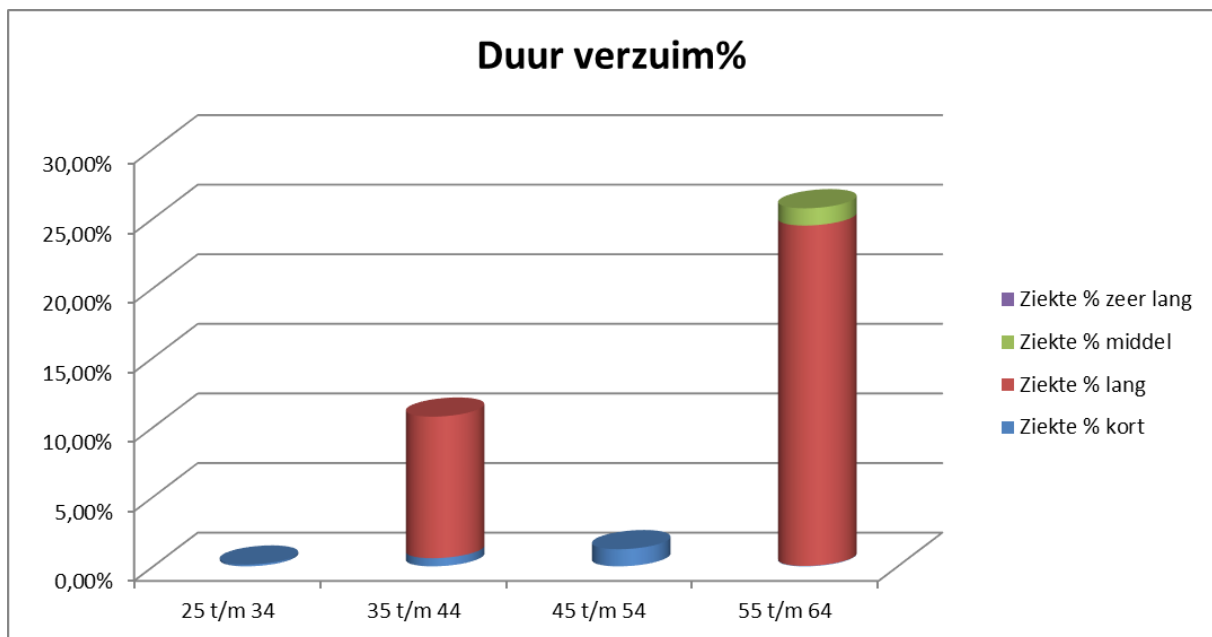
ARBO

Het ziekteverzuim bedroeg over het jaar 2018 gemiddeld 10,96%. Dit is fors hoger dan het ziekteverzuim in 2017, door enkele langdurig zieken in 2018.

In de onderstaande tabel is het ziekteverzuim van de afgelopen vijf jaar weergegeven.

Jaar	Ziekte %
2014	12,71%
2015	2,22%
2016	1,61%
2017	1,77%
2018	10,96%

Er is in 2018 voornamelijk sprake geweest van langdurig ziekteverzuim onder het personeel in de leeftijdscategorie 55 t/m 64 jaar. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de onderstaande grafiek.

6.3.3. Vermogenspositie

De kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de stichting zijn liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen.

	2017	2018
Liquiditeit (current ratio)	4,46	3,57
Solvabiliteit 1	61,1%	52,6%
Weerstandsvermogen	16,5%	12,4%

De *liquiditeitsratio* geeft de verhouding van de vlottende activa en het kort vreemd vermogen weer. De norm is dat deze waarde minimaal 1,5 moet bedragen. Met een liquiditeitsratio van 3,57 is het totaal van de vorderingen en liquide middelen ruim voldoende om de kortlopende schulden te kunnen voldoen.

De *solvabiliteitsratio* heeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. Groter of gelijk aan 25% wordt als goed aangemerkt. Met een solvabiliteitsratio van 52,6% is het eigen vermogen ruim voldoende om de organisatie in geval van opheffing in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen.

Het *weerstandsvermogen* geeft de verhouding aan van het eigen vermogen minus de materiële vaste activa in relatie tot de totale baten. Een percentage tussen de 5% en de 20% wordt gezien als voldoende buffer. Met een weerstandsvermogen van 12,4% voldoet de Vereniging aan de norm.

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de stichting er financieel gezien gezond voor staat en voldoende in staat is om in de toekomst financiële tegenvallers op te vangen.

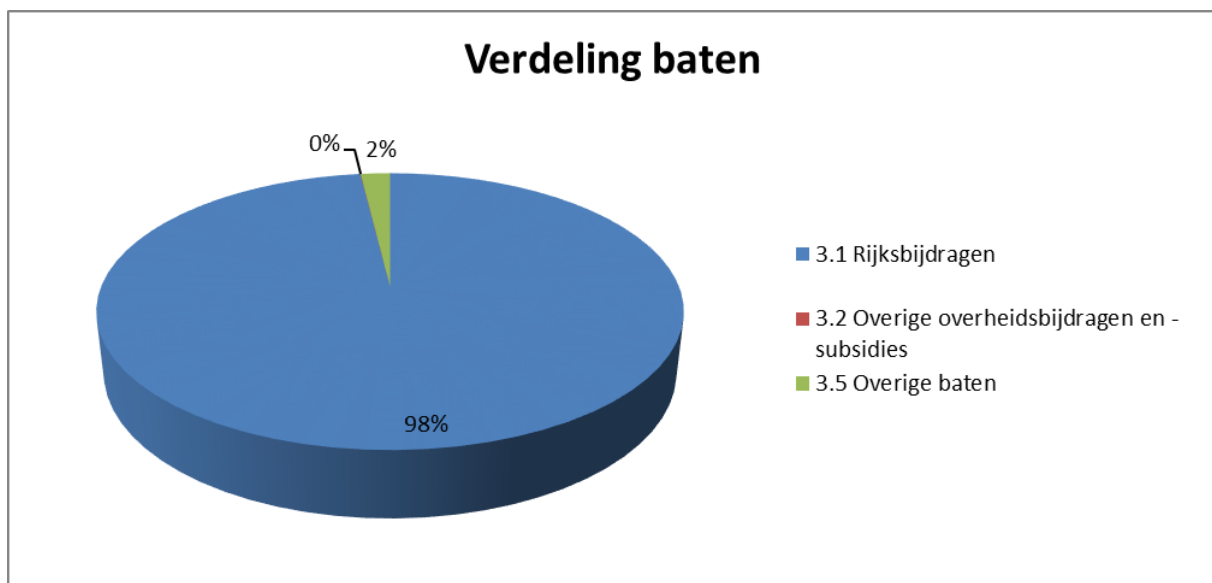
6.3.4. Financieel resultaat

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Vershil	Realisatie 2017
3. Baten				
3.1 Rijksbijdrage OCW	€ 800.370	€ 892.110	€ 91.740	€ 794.335
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 0	€ 250	€ 250	€ 2.726
3.5 Overige baten	€ 16.386	€ 17.503	€ 1.117	€ 16.371
Totaal Baten	€ 816.756	€ 909.863	€ 93.107	€ 813.431
4. Lasten				
4.1 Personele lasten	€ 641.341	€ 760.717	-€ 119.376	€ 631.098
4.2 Afschrijvingslasten	€ 18.578	€ 18.567	€ 11	€ 20.978
4.3 Huisvestingslasten	€ 57.700	€ 62.909	-€ 5.209	€ 60.305
4.4 Overige lasten	€ 83.950	€ 94.836	-€ 10.886	€ 95.740
Totaal Lasten	€ 801.569	€ 937.029	-€ 135.460	€ 808.121
5. Financiële baten en lasten				
5.0 Financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	€ 15.187	-€ 27.166	-€ 42.352	€ 5.310

Het exploitatieresultaat over 2018 bedraagt -€ 27.166 negatief. Dit is € 42.352 lager dan begroot en € 32.476 lager dan voorgaand boekjaar.

6.3.4.1. Baten

Zoals uit onderstaande grafiek blijkt, is de stichting in belangrijke mate afhankelijk van de overheid (ministerie en gemeente). De opbrengsten bestaan grotendeels uit de rijksbijdragen van het OC en W (98%). Bij de inkomsten van de overheid speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. Doordat de inkomsten afhankelijk zijn van het aantal leerlingen en de kosten op korte termijn voor een groot deel niet te beïnvloeden zijn, is het belangrijk de ontwikkeling van het aantal leerlingen goed in de gaten te houden en hierop tijdig te anticiperen in de formatie.

De rijksbijdragen OC en W zijn voornamelijk afhankelijk van het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober. De vergoeding voor de materiële instandhouding wordt voor het kalenderjaar 2018 vastgesteld op het aantal leerlingen per 01-10-2017. De vergoedingen voor personeel en voor het budget voor personeelsbeleid worden

per schooljaar vastgesteld. Voor het schooljaar 2017-2018 geldt de telling van het aantal leerlingen per 01-10-2016 en voor schooljaar 2018-2019 per 01-10-2017.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn €91.740 (11,5%) hoger uitgekomen ten opzichte van de begroting en €97.775 (12,3%) hoger in vergelijking met 2017. De rijksbijdragen bestaan uit rijksvergoedingen OCW, niet geoormerkte subsidies en doorbetalingen vanuit het samenwerkingsverband.

De rijksvergoedingen OCW zijn hoger dan begroot en hoger dan voorgaand jaar door de toegekende werkdrukkiddelen en normaanpassingen van het ministerie in verband met salarisverhoging en een eenmalige uitkering als gevolg van de nieuwe cao. Daarnaast is er groeibekostiging ontvangen. De groeibekostiging is in lijn met voorgaand jaar, maar deze baten waren voorzichtigheidshalve niet begroot omdat ten tijde van het opstellen van de begroting niet duidelijk was of dit toegekend zou worden.

De niet geoormerkte subsidies hebben betrekking op rijksvergoeding prestatiebox. In de beschikking 2018-2019 is het bedrag per leerling voor de prestatiebox verhoogd.

De doorbetalingen vanuit het samenwerkingsverband zijn hoger uitgekomen dan begroot en hoger dan voorgaand jaar, door extra uitkeringen uit de reserve en door toegekende extra ondersteuningsbekostiging. Er staan extra salariskosten tegenover deze extra toegekende ondersteuningsmiddelen.

Overige overheidsbijdragen

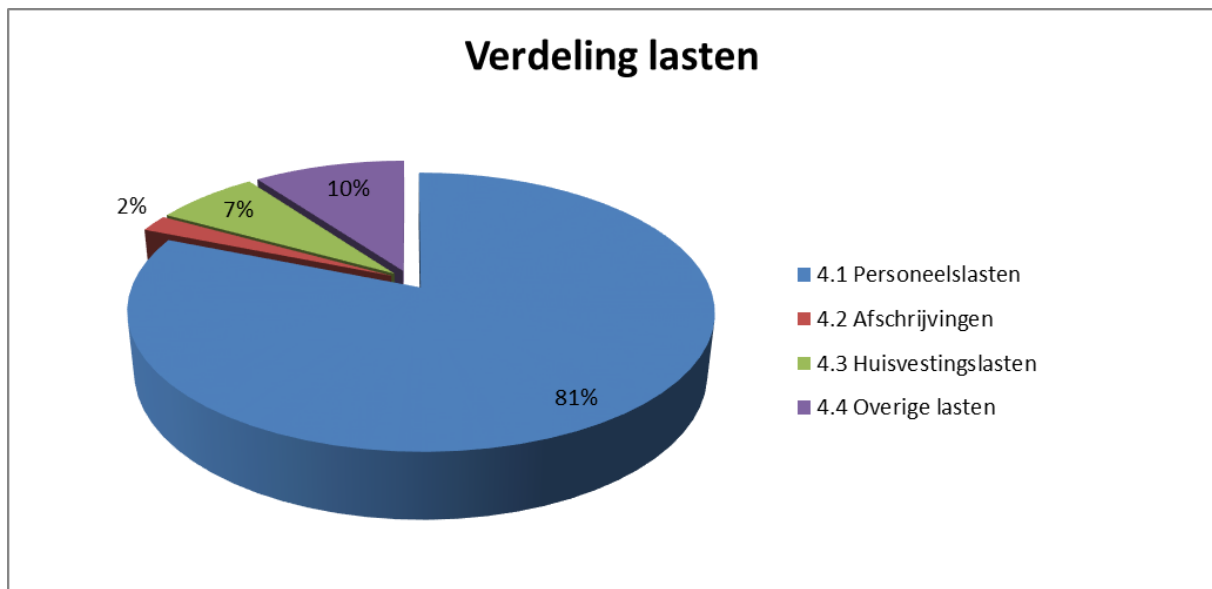
De overige overheidsbijdragen waren niet begroot en bedragen €250 (2017: €2.726). Hier staan kosten tegenover.

Overige baten

De overige baten zijn in lijn met de begroting en in lijn met 2017.

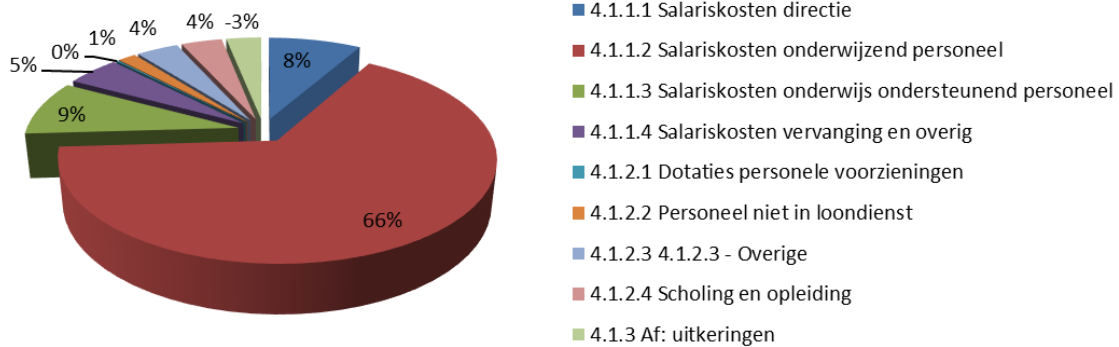
6.3.4.2. Lasten

Uit onderstaande grafiek blijkt dat de kosten in belangrijke mate bestaan uit de personele lasten, voor ongeveer 81%. Andere belangrijke kosten zijn de huisvestingslasten met een aandeel van 7% en de overige lasten met een aandeel van 10%.

De personele lasten bestaan vooral uit salariskosten. Het aandeel van de salariskosten onderwijzend personeel bedraagt 66%. Dit is onder andere weergegeven in de navolgende grafiek.

Verdeling personele lasten

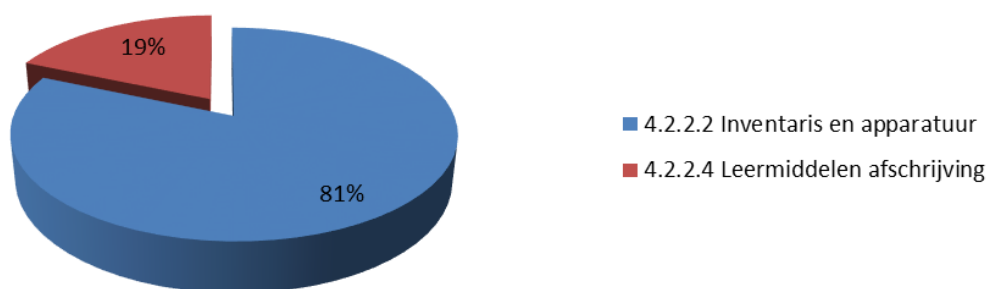

De personele lasten zijn € 119.376 (18,6%) hoger uitgekomen dan hetgeen is begroot en € 129.619 (20,5%) hoger uitgekomen dan vorig jaar. De salariskosten komen hoger uit door hogere inzet (bezettingsverschil) en hogere salariskosten (prijsverschil). Er is extra formatie ingezet om een extra groep op te starten in schooljaar 2018-2019. Tegenover de extra inzet staan bekostiging werkdrukmiddelen en groeibekostiging. Er zijn hogere salariskosten (prijsverschil) door de salarisverhoging en de eenmalige uitkering op basis van de nieuwe cao, hier staan extra rijksbijdragen tegenover.

De kosten voor ziektevervanging zijn hoger uitgekomen dan begroot door langdurig zieken in 2018. Daarnaast zijn er meer kosten gemaakt voor nascholing.

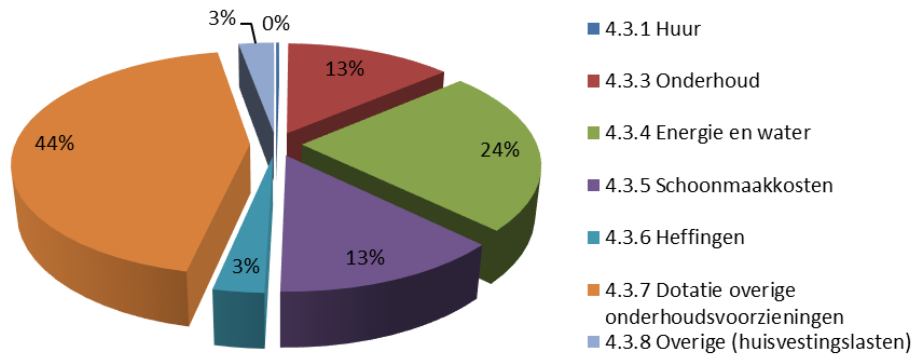
De afschrijvingslasten bestaan, zoals uit de onderstaande grafiek blijkt, voor een groot deel uit afschrijvingen inventaris en apparatuur (81%). De afschrijvingslasten zijn in lijn met de begroting en € 2.411 lager ten opzichte van voorgaand boekjaar. In 2018 is ICT materiaal dat is gekocht in 2014 volledig afgeschreven. De ICT investering in 2018 heeft een lagere aankoopwaarde dan het afgeschreven ICT materiaal, waardoor de afschrijvingskosten lager uitkomen.

Verdeling afschrijvingslasten

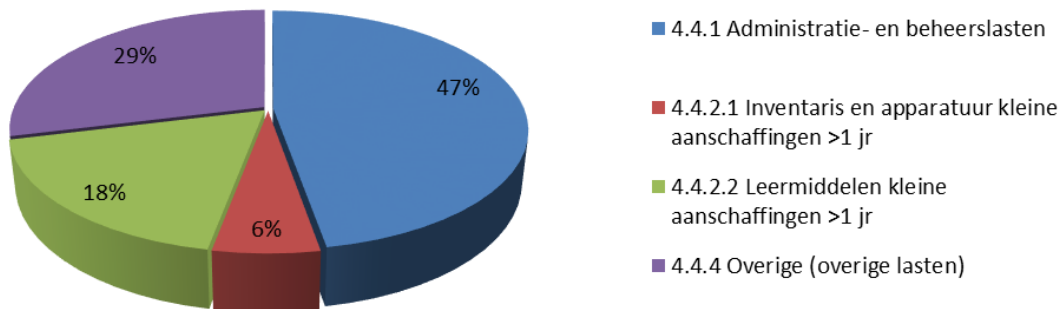
De huisvestingslasten bestaan voor een belangrijk deel uit dotaties aan de onderhoudsvoorziening (44%). De huisvestingskosten zijn € 5.209 hoger dan begroot en € 2.603 hoger dan 2017. De energiekosten en de schoonmaakkosten zijn hoger uitgekomen.

Verdeling huisvestingslasten

De overige lasten hebben betrekking op kosten van administratie en beheer (47%), kosten van inventaris en apparatuur (6%), leermiddelen (18%) en overige lasten (29%). Dit komt tot uitdrukking in grafiek die hierna is weergegeven.

Verdeling overige lasten

De overige lasten bedragen € 94.836 en zijn € 10.886 hoger dan begroot. De kosten voor ICT licenties zijn hoger dan begroot en er zijn extra kosten gemaakt voor de website. De kosten zijn in lijn met de realisatie van 2017.

6.4. Continuïteit

6.4.1. Meerjarige kengetallen

In de onderstaande tabel worden personele kengetallen en leerlingenaantallen weergegeven. De kengetallen 2018 betreft de gerealiseerde gemiddelde bezetting over kalenderjaar 2018 en het gerealiseerde leerlingenaantal op 01-10-2018. De gegevens die worden weergegeven vanaf kalenderjaar 2019 zijn geprognoseerde kengetallen zoals zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2019.

Kengetal	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting:				
Directie	0,72	0,60	0,60	0,60
Ondersteunend personeel	2,11	1,43	1,43	1,29
Overige medewerkers	8,42	8,11	7,43	7,43
Totaal	11,25	10,14	9,46	9,32

Leerlingaantallen	153	152	149	144
--------------------------	------------	------------	------------	------------

Bovenstaande meerjarige kengetallen zijn opgenomen conform de vastgestelde meerjarenbegroting. Het werkelijke leerlingaantal is op 1 oktober 2018 uitgekomen op 153 leerlingen. Gezien de leerlingontwikkeling in de regio op de langere termijn en de belangstelling voor jenaplanonderwijs is de huidige verwachting dat gemiddeld 155 leerlingen een realistische inschatting is. Wij merken dat er een flinke instroom is van 4-jarigen. Qua zij-instroom hanteren wij een zorgvuldig aannamebeleid. De BB-groepen zijn groot, met een groot aantal zorgkinderen van andere scholen. Het aannamebeleid is erop gericht te zorgen dat wij kunnen waarmaken wat wij beloven aan de ouders.

De personele bezetting is afgestemd op het verwachte leerlingaantal. Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt er met 1 groep minder gewerkt, zodat de formatie in balans is met het aantal leerlingen op de school.

6.4.2. Meerjarenbegroting

Hieronder volgen de meerjarige balans en de meerjarenbegroting.

6.4.2.1. Meerjarige balans

Hieronder wordt de gerealiseerde balans 2018 weergegeven en de meerjarige balans volgens de inzichten ultimo 2018.

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Immateriële Vaste Activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Materiële Vaste Activa	€ 108.042	€ 135.876	€ 182.556	€ 202.786
Financiële Vaste Activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totale vaste activa	€ 108.042	€ 135.876	€ 182.556	€ 202.786
Vorderingen	€ 48.867	€ 48.423	€ 49.421	€ 48.978
Effecten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Liquide middelen	€ 262.454	€ 229.827	€ 187.294	€ 95.213
Totale vlottende Activa	€ 311.321	€ 278.250	€ 236.715	€ 144.191
TOTALE ACTIVA	€ 419.363	€ 414.126	€ 419.271	€ 346.977
Algemene reserve	€ 179.762	€ 159.095	€ 173.404	€ 169.808
Bestemmingsreserve publiek	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve privaat	€ 40.768	€ 40.768	€ 40.768	€ 40.768
Eigen Vermogen	€ 220.530	€ 199.863	€ 214.172	€ 210.576
Voorzieningen	€ 111.557	€ 129.824	€ 124.096	€ 53.642
Langlopende schulden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kortlopende schulden	€ 87.276	€ 84.439	€ 81.003	€ 82.759
TOTAAL PASSIVA	€ 419.363	€ 414.126	€ 419.271	€ 346.977

- Algemeen
 - o De materiele vaste activa nemen de komende jaren toe, met name door de begrote investeringen met betrekking tot de inventaris en technisch onderhoud.
 - o De vorderingen zullen de komende jaren nagenoeg gelijk blijven.
 - o De liquide middelen zullen de komende jaren afnemen als gevolg van de begrote investeringen en onderhoud.
 - o Het eigen vermogen zal redelijkerwijs stabiel blijven.
 - o De stand van de voorzieningen zal in 2021 afnemen, door het geplande preventief onderhoud en het buitenonderhoud. De onderhoudsvoorziening lijkt op dit moment toereikend om het onderhoud te kunnen uitvoeren zoals is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MOP).
 - o De verwachting is dat de post kortlopende schulden in de komende jaren stabiel zal blijven.
- Financieringsstructuur

Het vermogen van de stichting wordt voor een belangrijk deel gefinancierd met eigen vermogen, te weten voor 53%.
- Huisvestingsbeleid

Het beleid is erop gericht om de school in goede staat in stand te houden. Voor zowel het preventief onderhoud als het buitenonderhoud van het schoolgebouw wordt een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Het meerjarig onderhoudsplan is financieel vertaald naar een onderhoudsvoorziening

waaraan elk jaar wordt gedoteerd. Het meerjarig onderhoudsplan dient o.a. als basis voor jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud.

- Mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen.
De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op het geplande onderhoud aan het schoolgebouw in de komende jaren, voor zowel preventief onderhoud als buitenonderhoud, en de verwachte kosten voor jubilea.

6.4.2.2. Meerjarige staat van baten en lasten

In de navolgende tabel is de gerealiseerde staat van baten en lasten van 2018 weergegeven alsmede de meerjarige begroting van 2019.

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
3. Baten				
3.1 Rijksbijdrage OCW	€ 892.110	€ 875.168	€ 870.374	€ 869.552
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 250	€ 0	€ 0	€ 0
3.5 Overige baten	€ 17.503	€ 14.900	€ 14.900	€ 14.900
Totaal Baten	€ 909.863	€ 890.068	€ 885.274	€ 884.452
4. Lasten				
4.1 Personele lasten	€ 760.717	€ 745.819	€ 703.213	€ 708.755
4.2 Afschrijvingslasten	€ 18.567	€ 19.166	€ 21.302	€ 27.044
4.3 Huisvestingslasten	€ 62.909	€ 60.200	€ 60.200	€ 60.200
4.4 Overige lasten	€ 94.836	€ 85.550	€ 86.250	€ 92.050
Totaal Lasten	€ 937.029	€ 910.735	€ 870.965	€ 888.049
5. Financiële baten en lasten				
5.0 Financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Financiële baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	-€ 27.166	-€ 20.667	€ 14.309	-€ 3.597

Het begrote resultaat 2019 komt uit op € 20.667 negatief. De formatie wordt in schooljaar 2019-2020 met 1 groep teruggebracht, zodat de formatie in balans is met het leerlingenaantal. Voor het preventief onderhoud en het buitenonderhoud aan de school is een onderhoudsvoorziening gevormd. De onderhoudsvoorziening lijkt op dit moment toereikend om het geplande onderhoud volgens de meerjarig onderhoudsplanning (MOP) uit te kunnen voeren.

Bijlage Passend Onderwijs

Schoolbesturen ontvangen naast de reguliere lumpsumbekostiging ook een bedrag via het samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs. Het gaat om de bekostiging voor LGF leerlingen en lichte en zware ondersteuning. Deze bekostiging is bedoeld voor begeleiding voor leerlingen, inrichting en coördinatie passend onderwijs.

Besteding	Bedrag 2018 (€)
Directe inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld de inzet van een onderwijsassistent	€15.000
Indirecte inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld een zorgcoördinator/ IB	€29.031
Professionalisering leerkrachten / IB / ... Didactisch coachen Coaching in de groep Congressen Beeldcoach opleiding	€10.725
Inzet expertise	Zie boven
Arrangementen	
Hulpmiddelen of aanpassingen t.b.v. passend onderwijs	€1.750
Totaal:	€56.506

Deze besteding is niet onderverdeeld in wat specifiek hoort bij de zorgkinderen en wat ingezet is voor regulier. Het is lastig om onderscheid daarin te maken, want alle kinderen hebben zorg nodig. Het maakt wel bewust wat passend onderwijs voor elk kind kost, om een beter beeld te krijgen van de uitgaven. Passend onderwijs is een nietszeggend iets. Onderwijs moet altijd passend zijn en dat kost geld.

De interne begeleider heeft een coördinerende en adviserende functie met betrekking tot onderwijskundige en pedagogische behoeftes van kinderen en daardoor van stamgroepleiders en kinderen.

Wanneer blijkt dat een kind extra ondersteuning nodig heeft, gaan we op zoek naar de juiste vorm.

Middelen die we tot onze beschikking hebben:

- Onderzoeken: via het samenwerkingsverband of binnen ons eigen netwerk van deskundige pedagogen en psychologen
- Tijdelijke ondersteuning in de ondersteuningsgroep verbonden aan de SBO
- Tijdelijke ondersteuning door een onderwijsassistent in en buiten de groep
- Verschillende methodes en materialen, aansluitend bij de ontwikkeling van een kind.
- We hebben veel stagiaires binnen school, die ook met kinderen werken.

Doordat we een jenaplanschool zijn, werken met weekplanningen, meerdere niveaus in de groepen kunnen hanteren en kinderen met een eigen leerroute daardoor weinig opvallen, zijn er veel ouders van kinderen op andere scholen, die bij ons aankloppen of hun kind bij ons op school mag komen.

Wanneer wij denken dat het kind past op onze school, met zijn/haar onderwijsbehoefte, dan is dat kind welkom, mits de groep het ook aan kan. We hebben een kritischer aannamebeleid voor met name de groepen in de bovenbouw. Binnen de huidige groepen zijn er al veel kinderen met een extra zorgvraag.

Voor kinderen van andere scholen, hebben we een apart intakeproces, dat stapje voor stapje wordt doorlopen:

1. Na telefonisch contact ontvangen de ouders een informatiepakket
2. De ouders hebben een intake gesprek met de directeur
3. De ouders hebben een gesprek met de intern begeleider over de onderwijsbehoefte van hun kind
4. Ouders melden de mogelijke overstap naar ons, bij hun huidige school
5. Directeur belt met directeur huidige school
6. Intern begeleider belt met intern begeleider huidige school
7. Wanneer alles positief verloopt, komt het kind in beeld:
8. Kind krijgt een rondleiding
9. Kind draait een proefweek mee in zijn/haar toekomstige groep
10. Als alles past, volgt plaatsing

Dit doen we voor het kind: het moet “zeker” zijn dat het kind op zijn plaats is en ook voor de school: kunnen wij dit kind bieden wat het nodig heeft.

Heel veel kinderen hebben we vervolgens verwelkomd, maar ook zijn er kinderen waar we een passender plek voor hebben gevonden: observatie in de ondersteuningsgroep en vervolgens de beste basisschool, of zonder observatie maar na eigen observatie en gesprekken, een andere school geadviseerd.

Deze activiteiten worden vooral door de intern begeleider uitgevoerd. Zij kent de weg.

We laten die ouders niet los, maar blijven de ouders ondersteunen gedurende hun zoektocht.

Aangepaste zorg is naar beneden toe, maar zeer zeker ook naar boven toe gericht. De kinderen die meer dan gemiddeld intelligent zijn, vragen ook de nodige zorg. Het team is afgelopen schooljaar geschoold in het herkennen en begeleiden van deze kinderen. Gezien onze populatie is het aanbod al op een ander niveau en vraagt juist de aandacht voor de kinderen die er wat meer moeite mee hebben, veel aandacht. Door onze aanpak voorkomen we dat er een plusklas nodig is. Door het team deskundig te maken, hebben ook deze kinderen de hele week goede begeleiding. Zoals we zelf zeggen: we hebben geen plusklas maar een plusteam.

Ook het afgelopen schooljaar is veel tijd gestoken in de individuele kind begeleiding en in het schrijven van OPP's bij deze kinderen. We merken wel dat doordoor steeds meer methodes, plannen e.d. de school binnen komen, waardoor je het kind minder gaat zien. En dat is heel jammer, dat is nu net de kracht van onze school. In 2019 willen we het kind weer achter de opbrengsten weghalen.

Stichting Jenaplan onderwijs
Epe e.o.

Financieel jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	37
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2018	38
Staat van baten en lasten over 2018	40
Kasstroomoverzicht	41
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	42
Grondslagen	42
Toelichting op de balans per 31 december 2018	44
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	47
Gebeurtenissen na balansdatum	47
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	48
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	49
Overzicht verbonden partijen	51
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	52
Bestemming van het resultaat	54
Gegevens over de rechtspersoon	55
Overige gegevens	
Controleverklaring	56

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	-3%	1%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	3,57	4,46
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	52,6%	61,1%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	79,2%	83,6%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	12,4%	16,5%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	155	154
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	11,25	9,91
<u>Personeelskosten per FTE</u>	67.596	63.676

A.1.1 Balans per 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
1.2	Materiële vaste activa	108.042	108.048
	Totaal vaste activa	108.042	108.048
1.5	Vorderingen	48.867	44.243
1.7	Liquide middelen	262.454	253.079
	Totaal vlottende activa	311.321	297.322
	Totaal activa	419.363	405.370

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2018

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.	Baten			
3.1	Rijksbijdrage OCW	892.110	800.370	794.335
3.2	Overige overheidsbijdragen	250	-	2.726
3.5	Overige baten	17.503	16.386	16.371
	Totaal baten	909.863	816.756	813.431
4.	Lasten			
4.1	Personeelslasten	760.717	641.341	631.098
4.2	Afschrijvingen	18.567	18.578	20.978
4.3	Huisvestingslasten	62.909	57.700	60.305
4.4	Overige lasten	94.836	83.950	95.740
	Totaal lasten	937.029	801.569	808.121
	Saldo baten en lasten	27.166-	15.187	5.310
	Netto resultaat	27.166-	15.187	5.310

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	27.166-	5.310
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	18.567	20.978
- Mutaties voorzieningen	20.564	17.289
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	4.624-	18.316
- Kortlopende schulden	20.594	14.067
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	27.936	75.960
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	27.936	75.960
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	18.561-	22.313-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	18.561-	22.313-
Mutatie liquide middelen	9.375	53.648
Beginstand liquide middelen	253.079	199.432
Mutatie liquide middelen	9.375	53.648
Eindstand liquide middelen	262.454	253.079

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o. bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 25% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 11% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaats is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalitatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 103,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018				Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
				Investerings-	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	210.535	123.467-	87.068	17.931	-	15.121-	-	228.465	138.588-	89.878
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	63.164	42.184-	20.980	630	-	3.446-	-	63.794	45.630-	18.164
Materiële vaste activa	273.698	165.650-	108.048	18.561	-	18.567-	-	292.259	184.218-	108.042

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.5 Vorderingen

		31 december 2018	31 december 2017
1.5.1	Debiteuren	4.889	504
1.5.2	Vorderingen OCW	37.451	38.560
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
	<i>Overige overlopende activa</i>	<u>6.527</u>	<u>5.179</u>
1.5.8	Overlopende activa	6.527	5.179
	Totaal Vorderingen	<u><u>48.867</u></u>	<u><u>44.243</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

		31 december 2018	31 december 2017
1.7.1	Kasmiddelen	52	40
1.7.2	Banken	<u>262.402</u>	<u>253.040</u>
		<u><u>262.454</u></u>	<u><u>253.079</u></u>

2.1 Eigen vermogen

		Mutaties 2018		
		Boekwaarde per 31 december 2017	Bestemming resultaat	Overige mutaties
				Boekwaarde per 31 december 2018
2.1.1	Algemene reserve	207.618	27.856-	-
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	40.077	691	-
		<u><u>247.695</u></u>	<u><u>27.165-</u></u>	<u><u>-</u></u>
				<u><u>220.530</u></u>

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2018					
		Boekwaarde per 31 december 2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde per 31 december 2018	Kortlopende deel < 1 jaar
							Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1	Personeel	4.294	1.396	-	-	5.690	1.480
	<i>Jubilea</i>	4.294	1.396	-	-	5.690	1.480
2.2.3	Overige voorzieningen	86.698	27.550	8.382-	-	105.867	10.833
	<i>Onderhoud</i>	86.698	27.550	8.382-	-	105.867	10.833
		90.992	28.946	8.382-	-	111.557	12.313
							99.244

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2018	31 december 2017
2.4.3	Crediteuren	8.494	9.962
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	30.040	22.588
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	2.575	1.518
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	32.615	24.106
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	8.136	7.016
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.492	2.129
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	21.708	19.476
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	10.703	3.993
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	129	-
2.4.10	Totaal overlopende passiva	32.540	23.469
Totaal kortlopende schulden		87.276	66.682

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.
De kosten bedragen circa € 19.000 per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW
G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de
subsidiebeschikking:

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2018
n.v.t.			-	-

Geheel uitgevoerd
en afgerond

Nog niet geheel
afgerond

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-18
n.v.t.									-
Aflopend				-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018
n.v.t.									-
Doorlopend				-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	810.192	729.498	728.879
3.1.2.2	Niet geoormerkte subsidies	28.128	26.371	22.284
	Totaal rijksbijdragen via OCW	838.320	755.870	751.162
3.1.3	Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	53.789	44.500	43.172
	Totaal rijksbijdragen	892.110	800.370	794.335

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	250	-	-
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	-	-	2.726
		250	-	2.726

3.5 Overige baten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5.1	Verhuur	6.732	6.486	7.053
3.5.5	Ouderbijdragen	9.148	8.900	9.132
3.5.6	Overig	1.623	1.000	186
		17.503	16.386	16.371

4.1 Personele lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	532.465	478.040	436.977
4.1.1.2	Sociale lasten	108.682	97.573	83.742
4.1.1.3	Pensioenlasten	70.255	63.074	58.371
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	711.402	638.688	579.090
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	1.396	500	753
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	13.333	-	26.148
4.1.2.3	Overig	30.447	23.776	24.422
4.1.2.4	Scholing/opleiding	29.615	10.000	13.126
4.1.2	Overige personele lasten	74.791	34.276	64.449
4.1.3	Af: Uitkeringen	25.476-	31.623-	12.441-
		760.717	641.341	631.098

Realisatie 2018	Realisatie 2017
--------------------	--------------------

Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)

11

10

4.2 Afschrijvingen

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	15.121	14.561	17.486
4.2.2.4	Onderwijsleerpakket	3.446	4.018	3.492
		<u>18.567</u>	<u>18.578</u>	<u>20.978</u>

4.3 Huisvestingslasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3.1	Huur	150	-	-
4.3.3	Onderhoud	8.510	6.000	7.138
4.3.4	Water en energie	14.806	13.750	14.568
4.3.5	Schoonmaakkosten	8.262	6.000	6.886
4.3.6	Heffingen	1.824	1.200	1.390
4.3.7	Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	27.550	29.100	29.100
4.3.8	Overige huisvestingslasten	1.807	1.650	1.224
		<u>62.909</u>	<u>57.700</u>	<u>60.305</u>

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	44.813	36.900	37.486
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	5.396	2.500	4.505
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	17.230	22.650	21.940
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	22.626	25.150	26.446
4.4.4	Overig	27.396	21.900	31.809
		<u>94.836</u>	<u>83.950</u>	<u>95.740</u>

Uitsplitsing

4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	2.511		2.420
	Accountantslasten	<u>2.511</u>		<u>2.420</u>

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

A.1.7

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Zeeluwe	Stichting	Gemeente Harderwijk	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o. van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling A van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 111.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)

Naam	J. Bolink
Functiegegevens	Directeur- Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12
Omvang dienstverband in FTE	0,723
Dienstbetrekking j/n	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.579
Beloningen betaalbaar op termijn	8.005
Subtotaal	61.584
Individueel toepaselijk bezoldigingsmaximum	80.253
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totaal bezoldiging	61.584
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2017 in FTE	0,8
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	55.220
Beloningen betaalbaar op termijn	8.328
Subtotaal	63.548
Individueel toepaselijk bezoldigingsmaximum	85.600
Totaal bezoldiging 2017	63.548

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie
M. Heere	Voorzitter Raad van Toezicht
P. Huisjes	Secretaris Raad van Toezicht
L. van Veen	Vice-voorzitter Raad van Toezicht

2. UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 27.856- wordt onttrokken aan de algemene reserve
- € 691 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- J. van der Pols

ToeziChthouder:

- M. Heere
- P. Huisjes
- L. van Veen

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41634
Naam instelling	Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o.
KvK-nummer	8153303
Statutaire zetel	Gemeente Epe
Adres	Schotsweg 2
Postadres	
Postcode	8162 GM
Plaats	Epe
Telefoon	0579-620426
E-mailadres	directie@jenaplanepe.nl
Website	www.jenaplanepe.nl
Contactpersoon	J. van der Pols
Telefoon	0578-620426
E-mailadres	directie@jenaplanepe.nl

BRIN-nummers	07CM	Jenaplanschool 't Hoge Land
--------------	------	-----------------------------

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o. te gemeente Epe gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o. op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o., zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directeur-bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 22 mei 2019

Flynth Audit B.V.

Was getekend

M. Handelé AA